

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 76. — ŠTEV. 76. NEW YORK, SATURDAY, MARCH 31, 1923. — SOBOTA, 31. MARCA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

W. Z. FOSTER JE NASTOPIJ KOT PRIČA

Zanikal je vsako zvezo s komunisti, a priznal, da je prisostvoval Bridgeman konvenciji. — Leta 1921 je bil v Moskvi kot delegat. — Trdil je, da veruje v komunistično šolo, da pa ni bil nikdar član kake komunistične organizacije.

St. Joseph, Mich., 29. marca. — William Z. Foster iz Chicaga, obdolžen kriminalnega sindikalizma, je danes nastopil kot priča v svoji lastni zadevi. Priznal je, da se je vdeležil komunistične konvencije, ki se je vršila preteklega avgusta v Berrien County, a zanikal vse zveze z organizacijo.

Zanikal je, da je izpolnil na konvenciji vprašalno polo in da mu je bila izročena listnica, vsebujoča radikalne dokumente. Kot dokaz sta bili namreč predloženi neka vprašalna pola in listnica z izjavo, da sta bili ti dve stvari na konvenciji izročeni Fosterju.

Foster je priznal tekoni križnega zaslišanja, da se je vdeležil sestanka predsedništva konvencije.

Foster je govoril s komaj slišnim glasom sredi trušča nabito polne sodne dvorane in ponavadi se je omejil na odgovore kot "da, gospod" ali "ne, gospod".

Izgledal je bolj kot kaka priča, zatopljena v svoje lastne misli. V njegovem nezauzemem in skoro sramežljivem obnašanju ni bilo ničesar, kar bi kazalo, da je to mož, ki je organiziral več kot 200 tisoč jeklarskih delavcev in ki je vodil veliko jeklarsko stavko leta 1919 ali ki je bil, — soglasno z njegovo lastno izjavo, — aktiven revolucionarni voditelj skoraj dvajset let.

Njegova povest je zgodovina dolgih let radikalnega delovanja. Ob različnih časih svoje kariere, — je rekel, — je bil član IWW, tajnik sindikalistične lige, predavalec radikalnih gibanj v inozemstvu, voditelj številnih stavk, delegat na radikalnih sestankih ter poročevalec v Rusiji, član — Seamen's Union, Railway Car-men in drugih organizacij in v zadnjih dveh letih pristaja Marxove šole radikalne filozofije.

Ko ga je zaslišal njegov zagovornik, Frank Wash, je ponovil Foster oni del govora, katerega je imel na komunistični konvenciji, ki mu je še ostal v spominu. Rekel je, da je pripovedoval tamšnjim delegatom o nekem potovanju, katerega je bil napravil po zapadu, da nagovori stavkajoče uslužbence železniških delavnic in da se je vrnil s tega potovanja ravno pred sestankom konvencije.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naše banke izvršujejo manjše, hitre in po nizkih cenah.

Vselej so bile naše tiste stiske!

Jugoslavija:
Raspisila na sodne pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kralju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pošt na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din.	\$ 1.30	K 400
200 Din.	\$ 2.40	K 800
500 Din.	\$ 5.60	K 2,000
1000 Din.	\$ 11.10	K 4,000
2000 Din.	\$ 22.20	K 8,000
5000 Din.	\$ 54.50	K 20,000

Italija in zasedeno ozemlje:
Raspisila na sodne pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.00
100 lir	\$ 5.70
300 lir	\$ 16.20
500 lir	\$ 26.50
1000 lir	\$ 52.00

Za posiljatelj, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvanajst lir dovoljamo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni oteza due, ko nam doseže poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
23 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno nastopništvo Jadranske Banke.

KANADA PROTESTIRA PROTI OMEJITVAM

Canada protestira proti suhaškim omejitvam na ladjah, vozečih pod ameriško zastavo. — Odredba ni izvedljiva.

Washington, D. C. 29. marca. — Protest, katerega je vložila Kanada proti omejitvam, stavljenim na prodajo ladij ladijskega urada, ki naj bi vozile od sedaj naprej pod canadskim registrom, je spravi danes prohibicijski amandment zopet enkrat v ospredje mednarodne pozornosti.

Protest in povod za ta protest sta razkrila dejstvo, da je mogoče najti dosti željnih kupecv za manjše ladije Shipping Boarda med osebami, ki hočejo staviti te ladije pod tuje registre.

Domneva se, da imajo ladije inozemskega registra prednost pred ameriškinimi ladjami, ker so varne pred pozornostjo ameriških carinskih in prohibicijskih uradnikov izven meje treh milj od brega. Prednost, katero pripisujejo tej imunosti v tihotapske svrhe je tako izrazita, da postaja vedno večje povpraševanje po ladjah tega razreda, kot je izjavil danes Lissner, komisar Shipping Boarda.

Možna in celo verjetna uporaba teh ladij je imela za posledico proteste Antisalonске lige ter prohibicijskega komisarja Haynesa in posledica tega je bila, da je vrnil Shipping board v svoj prodajni kontrakt klavzulo, da se teh ladij ne sme rabiti v namenu, ki so v Združenih državah nesporni.

Tej določbi nasprotujejo Canadci ter hočejo nje odstraniti. Canadske oblasti so mnenja, da sploh ne bo mogoče s silo izvesti te omejevalne določbe kontrakta, kajti kakorhitro bo kaka ladija pod canadskim registrom, bi pomenilo vsako vmešavanje teh ladij v zadeve izven meje treh milj kršenja mednarodnega prava.

Ta komplikacija bo imela najbrž za posledico novo interpretacijo, katero bo izrekel justični departmet, ki je že odredil, da ne smejo nobene ladije privržati o pojnih pijav v Združene države in da jih tudi ne smejo prevažati po visokem morju ladije z ameriško zastavo.

Stališče canadске vlade smatrajo splošno za primerno, čeprav izjavljajo zagovorniki skrajnega izvedenja prohibicije, da pomenja to le poskus pospeševati nedovoljeno industrijo, ki prinaša na stotine dolarjev v žepu canadskih in drugih angleških podanikov.

ŽENSKA S PUŠKO V ROKI, USTRELJENA.

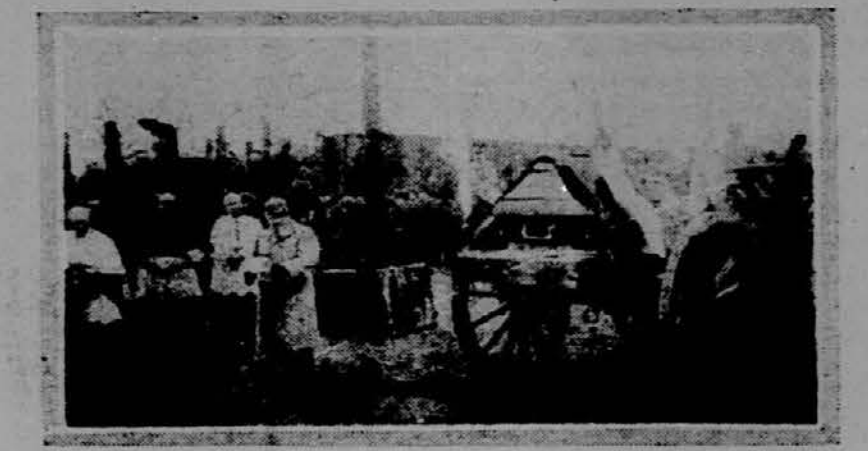
Harlan, Ky., 29. marca. — Štiri osebe, vključno eno žensko, so bile ubite v neki bitki med člani šerifove pose ter munsajnarji pri ustju Beech Fork v Leslie okraju večeraj. — Soglasno s poročili, ki so prišla danes semkaj.

Kelly Walker, pomožni šerif iz Tejay, Izak Strong George Strong in Mrs. Izak Strong so bili navedeni v poročilih kot ustreljeni. Člani pose so baje obkolili dom Stronga zgodaj danes zjutraj. Pomožni šerif Walker je bil na mestu ubit od kroglice, ko se je izpostavil strelom obleganih. Imel je zaporno povelje za Izak Stronga radi kršenja prohibicijske postavbe.

Člani pose so preluknjali hišo s kroglicami in ko je oženji iz hiše ponehal, so vdrli vanjo ter našli dva moška in eno žensko mrtvo.

Mrs. Strong je še v smrti trdno držala puško v svojih rokah.

POGREB USTRELJENIH FRANCOZOV.

V Bueru so Nemci ustrelili francoskega poročnika Cottina in inženirja Jollyja. Slika nam kaže generala Degoutta, ko se poslovlja od trupel, katera so pozneje odvedli v Pariz.

DRUŽINA UMORJENE KING - ZASLIŠANA

Okrajni pravdnik in policija sta zaslišala mater umorjene Dorothy King, njene brate ter A. E. Guimaresa. Žrtev je najbrž poznala napadalca.

New York, N. Y. 29. marca. — Vsa pisma Doroteje King, umorjene lahkoživke, ki so bila shranjena v predalu varnostne blagajne v podružnici National City Bank, je policija prebrala ter jih vrnila njeni materi, Mrs. Ani Keenan. Tako je izjavil v četrtak večer kapitan Carey.

Ta pisma so pisali različni moški, kojih imena pa policija ni hotela objaviti. Vsa pisma datirajo več kot eno leto nazaj. Policija noče razkriti vsebine ter le pravi, da niso dobra v izkoriščevalne svrhe in da nimajo nobenega stika s slučajem.

Zaenkrat ni še znano, če soglašajo okrajni pravdniki, čora s policijo v tem pogledu. To se bo izvedelo šele potem, ko bo sam prikrat premotril ta pisma. V njegov urad jih bo prinesla mati umorjene, Mrs. Keenan, ki bo prišla s svojima sinovima, Francisom in Johnom ter hčerko Heleno.

Preiskovalci so ugotovili stvar, ki se jim zdi skrajne važnosti, — da ni namreč Dorothy King zakrčila v jutru umora. Vsi prebivalci hiše izjavljajo, da niso čuli niti najmanjšega šuma iz njenega stanovanja. Pecora in policija sklepata iz tega, da ji je morala biti oseba, ki jo je umorila, znana, kajti drugače bi zakrčila, ko je stopil dotični človek v stanovanje.

Poleg družine Keenan bo Pecora zaslišal tudi Alberta Guimaresa. Slednji bo ob tej priliki prvič prišel v urad okrajnega pravdnika. Stavljen je bil v četrtak pred policijsko sodišče radi kršenja Sullivan postavbe, ker je tozadevno obtožbo dvignila policija, ki ga je aretirala dva dni po umoru.

Pecora bo nadalje zaslišal zagovornika John Jacksona, privatnega detektiva Frank Houghtalina ter Mitchella, a slednji bo zaslišan šele v soboto.

Guimaresa bo vprašal, kakšne vrste so bili njegovi odnosi z Dorotejo King in družino Keenan. Večera je rekel, da se je Doroteja pogosto pričakala z materjo in brati radi denarja.

Odločno je zavrnil idejo, da bi bila njena smrt posledica izsiljevalne zarote.

Ničesar ni na vsem tem, — je rekel ponovno. — To je navaden roparski umor.

Z AEROPLANOM NA OPERACIJO.

Norfolk, Va., 29. marca. — Operacije, o kateri domnevajo, da bo rešila življenje Mrs. M. Midgett, žene nekega carinskega obrežnega stražnika pri Cape Hatteras

POROČKA ITALJANSKE PRINCEZE JOLANDE

Pravijo da bo poroka princesinje Jolande z grofom di Bergolo izvanredno sijajna. — Kraljica nadzoruje priprave.

Rim, Italija, 30. marca. — Italijanska kraljica Helena nadzoruje osebno vse priprave za poroko svoje najstarejše hčerke, princesinje Jolande z grofom Karlom Calvi di Bergolo, ki se bo vršila dne 9. aprila.

Kralj in kraljica bosta priredila dne 7. aprila zvečer velik sprejem diplomatskega zbora, ki bo čestital princesinji in njenemu zarodencu v imenu posameznih držav.

Čeprav je Jolanda rekla, naj ne pošiljajo nobenih poročnih darov, so inozemski diplomatje odredili vse potrebno za predložitev in izročitev dragocene poročne daru.

Na večer dne 8. aprila se bo vršil nadaljni velik sprejem v kraljevi palači, na katerega bodo povabljeni vse politične, vojaške in državne oblasti ter vodilne osebe laške aristokracije.

Civilna poroka se bo vršila v kraljevi palači ob 10. zjutraj, dne 9. aprila in cerkvena poroka bo pol ure pozneje v Pavlinski kapeli Kvirinala.

SMRT GOULDA LE ŠE VPRAŠANJE UR.

Pariz, Francija, 29. marca. — Brzojavke z Rivijere se razlikujejo po vsebini glede zdravstvenega stanja George Goulda, ki je zbolel na pljučnici v neki vili pri Cam Martin, med Nico in Mentonom.

V neki brzojavki iz Mentone se glasi, da se je njegovo zdravstveno stanje zelo izboljšalo in da je tekom preteklih noči prvič po preteku par dni naprosil za živila. V neki drugi brzojavki iz drugega vira pa se glasi, da se mu je obrnilo na slabše in da so zdravniki opustili vse upanje, da bi okrevail.

PES JE ZASTONJ ŽRTOVAL ŽIVLJENJE.

Van Nuys, Cal., 29. marca. — Neki pes, ki je bil last nekega A. Sastiana, je izgubil večeraj svoje življenje, ko je iskal v nekem gozdu skednju malega otroka svojega gospodarja, ki je bil v onem času na varnem v hiši. Pes je bil naučen iskati otroka, če mu je kdo rekel: — Kje je baby?

Ko mu je nekdo stavil to vprašanje, je pes takoj planil v goreče poslopje.

postaji, je bila omogočena večeraj vsled tristo milj dolgega poleta s hidroplanom, ki je privedel obolelo žensko v Norfolk, Va. Aeroplan se je odzval brezčičnemu brzojavnemu pozivu s postaje, ki je zelo osamljena.

NAJNOVEJŠE IZ EVROPSKE BLAZNICE

Sovjeti izjavljajo, da niso imeli nikdar namena upihiniti življenja katoliških prelatov. — Pogajanja med Turki in zavezniki bodo kmalo obnovljena. — Angleški tednik se vedno napadajo Francijo. — Komentarji oficijelnega laškega glasila.

Iz Moskve je prišlo poročilo, da se bo Vseruski izvrševalni sovjetski komitej na svoje prihodnjem sestanku pečal z vprašanjem pomiloščenja katoliških ruskih prelatov in duhovnikov, ki so bili obsojeni na smrt ali na dolge zaporne kazni in da bo ta zadeva prišla na dnevni red.

Obenem izjavljajo člani sovjetske vlade, da smrtno obtožbe ne bodo izvršene, a ne radi protestov, ki so prišli v rusko glavno mesto iz vsega sveta, temveč ker ruska sovjetska vlada sploh nikdar ni imela izvršiti jih.

Če bodo tozadevne vesti potrjene, se bo polegel hrup, ki je bil dvignjen po celem svetu, ne le katoliškem, temveč tudi med protestanti in Židi.

Iz Pariza poročajo, da je delegacija socialističnih strank Francije, Belgije, Anglije in Italije obiskala Berlin, ker se je posvetovala z voditelji nemške socialno-demokratske stranke glede vprašanja uravnave Ruhr spora. Ta delegacija se je sedaj vrnila v Pariz.

Delegacija se je posvetovala z nemškimi voditelji tri dni. Člani delegacije so se po svojem povratku zadovoljivo izrazili glede uspehov obiska. V par dneh se bodo sestali ter sestavili resolucijo, ki bo vključevala poročilo o njih delovanju in ta resolucija bo predložena odnosnim vladam.

Iz Ženeve poročajo, da bodo mirovna pogajanja med Turki in zavezniki kmalu obnovljena v Lausanne in da se bodo pričele tozadevne konference v času med 15. in 20. aprilom. To novico je objavilo tajništvo zavezniških sil, ki je ostalo v Lausannu.

Pred kratkim je bilo tajništvo obveščeno, naj se pripravi na odhod v Carigrad in najnovejšo izpremembo v položaju smatrajo številni za dokaz spravilivega stališča Turkov.

Angleški tedenski listi še vedno napadajo Francijo, in neki piše v New Statesman, ki razpravlja o izjavi Poincareja, da ne bo izpraznil Essena, dokler ne bo dobila Francija plačila v polnem, pravi, da je 33 tisoč milijonov dolarjev, katere zahteva Francija, "povsem nemogočih in nepojmljivih" in da je postal celi problem vsled tega v enem oziru zelo enostaven. Francija noče namreč nikdar zapustiti Essena in ostali svet ji gotovo ne bo dovolil, da bi ostala tam za vedno. Edino dvomljivo vprašanje, ki preostane, se glasi, kdo in kdaj bo vrnil Francijo ven.

Spectator pravi: — Povsem jasno je postalo, da ni šla Francija v Ruhr okraj, da kolektira tam dolgove, da pa je Belgija šla v tem namenu. Posledica tega je, da hočejo Belgijci kratke in ostre odredbe, katerim naj bi sledil sporazum z nemško vlado. Francija pa se zadovoljuje z okupacijo ter ne kaže niti najmanjše želje, da bi razpravljala o financah.

Oficijelni Giornale di Roma komentira obisk belgijskega ministra za zunanje zadeve, Jasparsa pri italijanskem ministrskem predsedniku Mussoliniju v Milanu, ter pravi, da je to nekako znamenje, da se Francozi ne drže še nadalje svojega prvotnega sklepa, da ne bodo trpeli nikake zunanje intervencije v zadevi Ruhr okraja.

Fašistovsko glasilu pravi, da je zelo verjetno, da skuša najti Belgija pot iz Ruhr zagate in da jo je spravilo bližje definitivnim nazorom Mussolinija v tem oziru.

Edino le Francozi pa lahko prosijo za posredovanje, — pravi list, — ter morajo sami iskati rešitve. Mussolini in Jaspas ne moreta storiti ničesar drugega kot razgovarjati se o dejanskem položaju, in to je za nas skrajno zadovoljivo.

Iz Berlina poročajo, da so takozvani nadomestni dolarji le malo priljubljeni. Ti takoj ogromno škodo.

GEORGE GOULD UMIRA.

Mentone, Francija, 28. marca. Zdravstveno stanje George Gould st. iz New Yorka, ki je zbolel pred kratkim v vili Zoraide v Cap Martin, v bližini tukajšnjega kraja, je še vedno zelo resno.

Mr. Gould je preživel zelo slabo noč in zdravniki izjavljajo, da lahko nastopi smrt vsaki trenutek.

V PHILADELPHIJI JE ŽGANJE POCENI, TODA JE STRUPENO.

Philadelphia, Pa., 29. marca. V tukajšnjih bolnišnicah so umrle tri osebe, pet se jih pa bori s smrtjo. Zdravniki so dognali, da so pili strupeno pijačo. Policija je aretirala dva gostilničarja, ki sta prodajala kozarčke ruma po deset centov oziroma tri za kvoder. Rum je bil strupen.

VELIKANSKI POŽAR.

Hull, Mass., 29. marca. — V tukajšnjem mestu je izbruhnil velikanski požar, kojega obseg za enkrat ni še znan. Gotovo pa je, da bo povzročil malo priljubljeni. Ti takoj ogromno škodo.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKBER, President

LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja list za Ameriko	\$7.50	Za New York za celo leto	\$7.50
In Canada	\$8.00	Za pol leta	\$3.75
Za pol leta	\$3.75	Za tiskanje za celo leto	\$7.50
Za tiskanje za pol leta	\$3.75		

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in brezplačno.
Vse prihodnje podpisane in osebne se ne prištevajo. Dolar naj se blagovno po-
stavi po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.**"GLAS NARODA"**
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2275**BOGATI POSTOPAČI IN REVEŽI**

Ker je Amerika dežela prostosti in prilike za vse, je tudi naloga vsakega nas odločiti se, če se hoče pridružiti armadi revežev brez dela, ali pa vrsti bogatih postopačev.

Leland Olds opozarja v zanimivem članku na dejstvo, da je povečala zadnja svetovna vojna število obeh teh armad.

Od kar je napravila vojna iz Združenih držav upnika vseh narodov sveta, je našlo na milijone dolarjev vrednosti evropskih varnostnih listin pot v blagajne ameriških finančnikov.

Ker pa inozemski dolg narašča, narašča tudi število inozemskih varnostnih listin. Posledica tega je, da se ameriški finančniki sedaj bolj zanimajo za blagobit Evrope kot pa a prosperiteto Amerike.

Dejstvo, da je dospelo več kot pol svetovne zaloge zlata v Ameriko, ni nikomur pomagalo, kot onemum delu kapitalističnega razreda, ki se peča z investiranjem v inozemstvu.

Na drug strani pa je spravilo v tek sile, ki prete premakniti pozorišče industrijske delavnosti v druge dele sveta ter prepustiti ameriškomu delavcu izbiri, če hoče tekmovali s ceninim delom ali pa stradati brez dela do smrti.

M hočemo opozoriti na dejstvo, da ni ta razvoj krivda nobenega posameznika. To je naravna posledica kapitalističnega sistema ter bo še nadalje ogrožala varnost delavskega razreda, dokler bo kapitalizem tak kot je danes.

Poglavitna stvar je, da masa ve ter si zavedno zapomni, da so ta zla naravna, ne pa posledica zarot posameznih kapitalistov.

Drevo spoznamo po njegovih sadežih, in socialne ter industrijske sisteme takisto.

Prav kot radi izstrebrimo strupeno rastlino iz svojega vrta, istotako je treba odpraviti socialni sistem, ki ne prestopa peha mase človeštva v vedno globljo bedo, bolj krvave vojne in vedno večje negotovost.

Dopisi.

East Worcester, N. Y.

Ker že dalj časa ni javnosti nič slišala o naši farmerski naselbini, želim jaz malo opisati naše razmere.

Zima imamo dolgo in hudo, a imamo dosti leš, da si kurimo peč in ga pijemo počasi. Zdal pa pride čas, da pričnemo delati na polju. Vse delo bo na kupu, ker se leži sneg. Olajšano imamo malo s tem, ker smo precej izorali lešeni. Tukaj se pečemo z mikarstvom in kokosmi. Sejemo oves, ajdo, koruzo in krompir. Raste pa vsako žito. Mi ne selimo drugega žita, ker potem se nam delo ne vjema drugo za drugim. Moramo si oskrbovati to, kar nam največ prinese. Market je se precej povoljen. Mleko se prodaja po \$2.50, 100 funtov, kokosja jajca najnižja cena dozdaj 33c ducat, tako da si se vedno moremo narediti primerno plačo na mesec, da si pokrijemo vsakdanje stroške in nekaj še preostane za stare dni.

Jaz sem tu naseljen tretje leto. Predno sem se tu naselil, sem si ogledal različne farme v državah North Carolina, Florida, Missouri, Wisconsin, Pennsylvania, Ohio, pa nikjer nisem si mogel predstavljati, da bi si zamogel narediti zadostno plačo na mesec. Po vseh deželah je dosti dobrih farm, ali težko je našeti takšno. Ravno tako je tu v državi New York. Razlika je le ta, ker tu imamo veliko zemlje in ima vsak dosti dobre in slabe. Po nekaterih deželah so farme male. Agenti so mi govorili, koliko se zauror pridelati na 10 akrov. To meni ni šlo v glavo, ker sem bil že prej izkušen v farmerstvu. Po mojem prepričanju je boljše, da si človek oskrbi več zemlje. Ako ena reč spodleti, se pa druga drži.

Ako kateri rojakov želi več informacij, sem mu na razpolago.

Pozdravljam vse rojake širom Amerike

Anton Habine,

East Worcester, N. Y.

Claridge, Pa.

Odstopite mi malo prostora v našem cenjenem G. N., da malo opišem tukajšnje razmere, ker že delj časa ni bilo nič čuti od nas. Pa saj je itak vse tako kot po navadi: delati se je pričelo zadnji čas malo boljše pri vseh tukajšnjih rojih, ker tukaj drugega itak ni. Pri nas na stari strani in

IMEJTE KANO
MAGNOLIA
IN
STAR MLEKO

VEDNO

V VAŠI SHRAMBI ZA LED
ZA TAKOJŠNJO UPORABO.

HRANITE LABELNE ZA
DRAGOCENA DARILA.

PIŠITE NA KATERIKOLI
NASLOV NA DRUGI STRANI
LABELNA ZA ILU-
STRIRAN SEZNAM DARIL.

"Izplača se hraniti labelne".

na Mecoli, ki je last Westmoreland kompanije, smo poprej le bolj po malem ronali. Takaj je bilo že še, na Mecoli je bila pa bolj trda. Vendar prebilo se je. Kot slišimo, imajo precej naročil za vnaprej, da potrebujejo premo-
Vsem pa ni verjeti: velikokrat se je že tako govorilo, potem pa je kar naenkrat zastapalo vse. Seveda, delo se je zne-
rom, ali 1 — 3 dni na teden vse-
ni dosti, komaj da se človek preri-
Zima bo pri nas tudi enkrat mi-
Lahko, da še vidimo parkrat kaj belega, ali bojimo se ga pa sedaj ne. Ni ga bilo veliko to zi-
mo, strah pa smo vendar imeli pred njim. Sedaj smo že imeli par precej toplih dni. Eni, ki so mo-
stri v prerokovanju, nam pripo-
vedujejo to in to. Seveda vse le
dobro: da bo dobro rnilo in sad-
ja da bo precej. Kako bo, homo
še le videli. Kar zraste v tej oko-
lici, nima mnogo pomena za nas.
Mi smo večinoma odvisni od tega

kar se nam od drugod pripelja.
Kar se pa naselbine tiče, se do-
bro razumemo med seboj. Sedaj
po Veliki noči bomo imeli kar 2
veselici zaporedoma. Ono 7. aprila
priredi društvo Sv. Mihaela št.
40. 4. aprila pa društvo Brato-
ljub v Slov. Domu. Preskrbljeno
bo z vsem, pijačo, godbo itd. Va-
bi se vse sosednje rojake, da pri-
dejo k nam ob omenjenih datu-
mih na obisk. Društvo sv. Miha-
ela praznuje letos dvajsetletnico
svojega obstanka in je od začet-
ka pa do danes dobro napredova-
lo. Ima precejšnje število članov
in tudi lepo svoto denarja v bla-
gajni. Vabi vse one, ki še niso pri-
nobenemu društvu, da pristopijo
k društvu neodvisne in najbolj
demokratske jednote.

Tako naj to zadostuje, ko pa
prilika nanes, se pa še kaj ogle-
sim.
Voščim vsem veselo Veliko noč!
F. U.

(Prosim, pišite prihodnje in
bel papir in s tinto! O. stavea.)

Iz Slovenije.**Posledice pijančevanja.**

Pred celjskim okrožnim sodiš-
čem sta se vršili te dni dve raz-
pravi zaradi težke telesne poško-
be, ki jih je povzročil nesrečni al-
kohol. Oktobra lanskega leta se je
nahajala v Artičah družba arti-
ških fantov, kamor so prišli tudi
fantje iz Zverjajaka. Liter za li-
trom je prihajal na mizo in močno
razgrel razburjene živce. Končno
se je razvil prepir in pretep, te-
kom katerega sta brata Franca in
Janec Novak iz Zverjajaka par-
kar zasadi Martinu Vahčicu
nož globoko v rebra. Lahko poško-
dovan je bil tudi Martin Glogov-
šek. Padlo je vrh tega tudi nekaj
srelov, a k sreči brez težkih po-
sledic. Sodišče je obsodilo Janca
Novaka na eno leto, njegovega
brata Franceta pa na 6 mesecev
težke ječe.

Se bolj žalosten izid je imelo
mesece septembra popivanje v
Ulenikovi gostilni v Orehju. V
pretepu je bil ranjen na glavi Šte-
fan Pilko, ki je dobil vrh tega še
težke poškodbe z nožem pri levem
očesu, desnem ustnem kotu in na
ledeletu. Nesrečen je pozneje
všel pretresanja in ohromelost
možganov umrl. Obtoženci so de-
janje večinoma priznali. Obsojeni
so bili: vinčar Rudolf Šostar na
eno leto, kolarski vajence Jurij
Vlahovič na deset mesecev, delav-
ec Viktor Vlahovec pa na osem
mesecev težke ječe.

Divji lovci iz Trente.

V naša lovišča prihajajo čez
mejo zlasti daleč naokoli znani
divji lovci iz Trente. Dne 21. no-
vembra je lovski čuvaj Miha Oje-
del ml. iz Kranjske gore zasadi
dva. Med lovei je nastal boj in z
obeh strani se je streljalo. Posle-
dica je bila, da je divji lovec Al.
Mlekuž iz Bovea obležal ustreljen
v nogo, njegov tovariš Andrej
Bertelj pa je pobegnil in se ni za
svojega ranjenega tovariša niti
toliko brigal, da bi ga bil pred be-
gom vsaj za silo obvezal. Mlekuž
je vsled rane izkrevljal in so ga
našli drugi dan mrtvega poleg u-
biti snu. Njegova vdova je tožila
lovskega čuvaja Ojeda za odškod-
nino in stroške ter zahtevala od
njega okrog 170.000 kron. Sodi-
šče pa je Ojeda, ki je dokazal, da
je streljal le za strah in da je bil
divji lovec le po nesreči zadet,
popolnoma oprostil.

Napačna zdravila dobil.

V neki ljubljanski lekarni je
dobil nekdo, ki je imel trkaljko,
vsled neprevidnosti uslužbenca
napačna in strupena zdravila, ki
so povzročila težko telesno po-
škodbo. Vsled te neprevidnosti in
prodaje strupenih zdravil brez
zdravniškega nakazila je bil ob-
toženec obsojen na 300 dinarjev
globe ali na šest dni zapora in mo-
ra povrniti tudi vse stroške.

Na mariborskih solah

poučuje, kakor pišejo iz učitel-
skih vrst, še vedno več nemških
učiteljev kljub temu, da so že mi-
nula štiri leta od prevrata. Sicer
se jih je že opozorilo, naj prosijo
za mesta izven Maribora, a kaj se
brigajo one za to. Saj ima vsaka
posvečena zaščitnika in protektorja.
Posebno znani "strannddeutsch"
gdč. 8. ne manjka. Ta je pouče-
vala še pod nemškim režimom in
je bila tedaj hudo nemščenojo-

nalnega mišljenja in še sedaj ni
dosti boljše! Lahko si predstavi-
mo, kako take Velenenke vzga-
jajo jugoslovanski državni četi!
Seveda slovenski kruhek jim di-
ši, a slovenski jezik pa nikakor
ne. Saj imamo dovolj zavednih
Slovenk, zakaj se tako oglašajo
potrebno remediuro?

Imenovanje v vojaški službi.

Imenovan je za načelnika inten-
danture III. pomorske obalske ko-
mande intendantovki podpolkovnik
Viktor Kristan; za komandanta
ljubljanskega artilerijskega polka
polkovnik Milan Bleweis-Trste-
niški, do sedaj artilerijski refe-
rent Dravske divizijske oblasti.

Švabski rekruti v Mariboru.

V Maribor je prispelo nad 100
švabskih rekrutov iz okolice Rume
v Slavoniji. Napovedani so daljši
transporti rekrutov za Maribor.

Himen.

V Kokri pri Kranju se je poro-
čila gdč. Julka Zalokar, učiteljica
v Kokri, z Jurijem Povšnarjem,
veleposrednikom in predsednikom
krajnega šolskega sveta.

V Ljubljani se je poročil pod-
uradniški župan železnice Ivo Klo-
pič z gdč. Gusti Sitarjevo, inženir
Dinko Cerjak pa z gdč. Muco Ce-
pudrovo.

Poročil se je Metod Požar, učitel-
elj v Zalogu, z gdč. Pavlo Her-
btovo, učiteljico v Hajdini.

Štritarjev 87. rojstni dan.

Nestor slovenskih književnikov
Josip Štritar je praznoval 6. mar-
ca svoj 87. rojstni dan. Nedavno
se je iz Avstrije vrnil v ljubljeno
domovino, kjer bo v prijazni Ro-
gaški Slatini sredi svojih rodni-
bratov preživel dneve, ki mu jih
dotoči usoda. Naj mu potekajo v
zadovoljstvu in sreči! — Pesnik
Štritar piše: Odkar sem se vrnil
v svojo ljubljeno domovino, sem
prejel od vseh strani in iz vseh
krogov svojih rojakov toliko
iskrenih pozdravov, da bi se ne
mogel vsakemu posamezniku zahva-
liti, tudi če bi bila moja roka še
zmožna voditi pero in če bi moje
oči ne bile tako oslabele. Največje
dokaze ljubezni iz vseh stanov na-
roda sem pa prejel k rojstnemu
dnevni, ki sem ga praznoval prvi-
krat po dolgih letih duševnega in
telesnega trpljenja združen zopet
za vedno s svojim narodom. Prost
vseh življenjskih skrbi, skoro že na
pragu večnosti, so posvečene vse
moje misli blagru mojega naroda
in veliki bodočnosti osvobodene
domovine. Naj jo medsebojna ljub-
bezen in sloga vseh sinov trodi-
nega naroda pripelje do višave,
odkoder bo enaka solcu z isto
gorjotko objemala vse moje roj-
ake. To mojo iskreno, srčno željo
sprejmite, dragi mi rojaki, kot
mojo zahvalo za Vašo izkazano mi-
ljubezen. — V Rogaske Slatini, 6.
march 1923. — Josip Štritar.

Mrtvega so našli

na progi med Šostanjem in Pes-
jim orožnika Lužnika. Poškodbe
na glavi dajo sklepati, da je bil
nad njim izvršen zločin. Sodniške
poizvedbe bodo ugotovile dejstvo.
Lužnik, naroden korvaški rojak, je
bil kot orožnik v Šostanju sploš-
no priljubljen. Zaprta žena in
čet nederadnih otrok.

Peter Zgaga

Čimdražji bo gazolin, temnanj
smradu bo po cestah.

Prijatelj je rekel prijatelju:
Slišal sem, da je moral prejšnji
teden tvoj stric v bolnišnico. Ali
so ga uspešno operirali?

— Izvanredno uspešno. Podo-
doval sem pet tisoč dolarjev.

Volitve, ki bi morale biti izraz
narodne volje in ogledalo narod-
ne duše so postale v resnici izraz
narodne volje in ogledalo narod-
ne duše. Posebno pri nas v Jugo-
slaviji.

Pred državno zbornimi voli-
tvami, so si metali kandidatje tak-
ke svinjarije v obraz, da bi mor-
al pred njimi celo presviti škof
zaradi, kljub temu, da ba je ni v
tem oziru prav posebno občutljiv.

Menda je v bogatem jugoslo-
vanskem zrkadu ni psovke, ki bi
ne prišla prav narodnim gromov-
nikom. Vse te psovke je pa še
vsak posameznik bogato okinal
gnojnico, katero je spretno iz
svoje lastne duše zajemal.

V nesramni gonji so pa vse pre-
kosili klerikaleci in takozvani slo-
venski republikanci, ki so vpregli
Boga v svojo volino čizo ter par-
lini pred volitvami objavili v svo-
jih glasilih naslednje (dobesedno
ponatiseno):

"Tudi volitve so verskonrav-
no dejanje, da z njimi: ali — slu-
žiš Boga, ali pa klubuješ Boga in
ga žališ! Častilci božjega Sreca u-
redite volitve tako, da bo z njimi
zadovoljen vaš Zveličar, največji
prijatelj Slovencev: gospod Jezus
Kristus! Upoštevajte tole:

1. Izročite, priporočite cele vo-
litve — presvetemu Sreč! 2. Mo-
lite volilec in nevolilec, zlasti že-
ne, mladina, otroci k Svetemu
Duhu za razsvetljenje in za sre-
čen izid letošnjih pomladanskih
volitev. Molite, molite zaupno, mo-
lite vztrajno! 3. Ne dajte se raz-
buriti! Ohranite si mirno kri,
mirno sree! Ostanite čisto mirni!
4. Pomislite dobro, kako boste vo-
lili, vprašajte nebeško Mater, ne-
beškega Očeta, vprašajte Jezusa!

Bog vas kliče! Vest Vam naro-
ča! Volite pa — po božji volji!
Volite za tisto stranko, ki jo po-
znate za najbolj krščansko, veri
in cerkvi najbolj zvesto! Volite v
parlament može, o katerih dobro
veste, da se najbolj drže božjih
in cerkvenih zapovedi! Može, ki
zvesto služijo — Bogu, bodo tudi
najlepše skrbeli za svoj narod, za
ljudstvo!

Volilec slovenski, postavite za
svoje zastopnike v parlament
može, ki neustrašno vihtijo pra-
por — krščanske pravice in ljub-
bezni!

Volilec, predno pade Vaša kro-
gla v volilno skrinjico, položite
jo — v presvetlo Sree Jezusovo!

Republikansko glasilo piše do-
besedno:

Kdor si ne more zapomniti, da
je tretja skrinjica republikanska,
ta naj se spomni Sv. Trojice:

Bog oče —

Bog Sin —

Bog Sv. Duh.

Ko izreče: Bog Sv. Duh, naj
spusti kroglico v tretjo skrinjico!
Ta bo, ako Bog da, razsvetila
volilec za pravo slovensko repu-
blikansko svobodo!

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

**NA KRVAVIH
POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50**Jugoslavanska****Katoli. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni urednik:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 533 E. 145th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS EASANT, Box 196 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZACH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 15th Ave. East,
Duluth, Minn.

Vrhovni urednik:

Dr. JOE V. GRAHER, 348 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nagorni odbor:

ANTON ZBANSKI, Room 254 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4123 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:

LEONARD ELABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK MORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 758 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 538 — 3rd Street, La Halle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače so uradnih sadev kakor tudi denarne poliljavne
naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na pred-
sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni-
splovala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovonom se
obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika
bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrni
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami!

Iz Jugoslavije.**Unicum.**

V Medjunurju Steje Radić med
svoje najagilnejske agitatorje sodi
nikar kr. kotarskega suda v Pro-
logu J. Slavečkoga Suda k so-
dišča, ki predpoldne izreka sodbe
in razsodbe v imenu kralja, po-
poldne pa vpije na shodi Radi-
čeve republikanske stranke: "Dol
s kraljem, živel republikai", to
je res unicum, ki je moglo samo
v Medjunurju.

Amerikanci hočejo petrolejski monopol.

Beograjska "Politika" poroča,
da v Beogradu se mučijo agenti
Standard Oil kompanije hočejo
pri merodajnih činiteljih izposlo-
vati, da bi imenovana družba do-
bila izključno pravico za uvoz in
prodajo petroleja v Jugoslaviji in
da se ji izročijo vsi jugoslovanski
petrolejski rezervoarji.

Razširjenje beograjske železniške postaje.

Iz Beograda javljajo, da zahte-
va minister sračarstva (prometa)
ed finančnega ministra kredit 10
milijonov dinarjev iz dolarskega
posojila v svrhu razširjenja beo-
grajske železniške postaje.

Konec stavke.

Delavstvo tvornice vagonov v
Slavonskem Brodu je po večtedne-
ski stavki sprejelo pogoje, katere
je stavila tvornica. Izmed kvalifi-
ciranih delavcev jih je tvornica
zopet sprejela 550, dočim jih je 74
odklonila. Nevalificirani delavci
so bili vsi zopet sprejeti.

"Redko presenečenje."

Beograjski listi poročajo: Pred
nekaj dnevi so medicini beograj-
ske univerze doživeli redko pre-
senčenje. Na prosekuro so pri-
nesli telo 18letnega dekleta. Vse
je bilo pripravljeno, da ga začne
seirati, čakali so le še na profes-
sora. Ko so jo jeli seirati, so me-
dicine ugotovili, da je bilo dekle
nedolžno. Ko so to sporočili pro-
fesorju, je smehljaje povedal, da
je bilo dekle dosti v blazniji.

Tragična smrt.

V Zagrebu je umrl nenadne
smrti sanitetni major pri mestni
komandi Vojislav Marić. Dožal je
službeni raport, ko ga je zadela
kap. Obležal je na mestu mrtev.

Ubil ga je električni tok.

V ministrstvu za socialno poli-
tiko je bil delavec Frane Ehrlich
te dni zaposlen pri instalaciji
električne razsvetljave. Ker je po-
zabil izolirati glavni vod, se je

Ehrlich vsled neprevidnosti do-
taknil žice z golo roko. Ob groz-
nem kriku se je zgrudil na tla. Par
minut pozneje je bil mrtev.

Žrtve stare mamice.

V Jagodini se je obesila čdova
Leposava Stejković, stara precej
nad 60 let. Uboga starica je s svo-
jo hčerko Dragico že dalj časa
stanovala pri nekem sorodniku, ki
bi bil rad vzel lepo Dragico za
svojo ženo. To je bila tudi iskre-
na želja stare Leposave. V zad-
njem času pa je opazila, da bo v
tej nadi pač tudi umrla, ker je
Dragica odklanjala možitev, bo-
ječ se, da bi pozneje mogla pri-
ti v navskrižje z možem zaradi ma-
tere, katero je ona vzdrževala. To
spoznanje je mater gnalo v smrt.
Ko nikogar ni bilo doma, je vze-
la vrh ter napravila konec svojemu
življenju. Gamljiva tragedija sta-
re mamice, ki je žrtvovala svoje
življenje, da omogoči srečen za-
kon svoji hčerki!

Kdo je bil kralj Tutenkh-amon?

Sedaj se vsakdo v Amer

Vojaška moč sovjetov.

Po češkem prevratu je dobil Leon Trocki povelje, naj organizira novo rusko proletarsko armado. — To se mu je dobro posrečilo, kajti reorganizirana sila je zlomila tri protiboljševiške armade. — Uvedba splošnega vojaškega vežbanja. — Dosti tujerodcev v novi armadi. — Disciplin je skoraj ista kot je bila v dobi carizma.

Za razumevanje dogodkov, ki bodo sledili današnjemu komplikiranemu mednarodnemu položaju, je važna vsaj površna orientacija v pogledu notranje konstrukcije največje in obenem najbolj zagonetne evropske države v prvi vrsti pa onega vijaka državnega mehanizma, ki je za mednarodno življenje največjega pomena, in to je armada. Ruska komunistična stranka, ki je po uspešnem državnem prevratu v svoji jetnostjo pričakovala, da izbruhne socialna revolucija vsaj v državah nemške koalicije takoj ko bodo narodne mase spoznale boljševiška gesla, je odločno nastopila proti militarizmu, češ, da narod kot tak ne potrebuje nobene stalne vojske, izvenzemsko narodno milico za vzdrževanje notranjega reda. Zato je bila takoj po prevratu razpuščena stara carska armada, ker je bila na prag ukraja meščanska vojna, so začeli sovjeti zbirati in oboroževati številne odrede dobrovoljcev, sestojee večina iz delavcev, demobiliziranih vojakov in vojnih ujetnikov posebno madžarske in nemške narodnosti, nekaj pa je bilo med njimi tudi kmetov in ljudi s kriminalno preteklostjo. Ti odredi pod skupnim imenom — "rdeča garda", brez vsake discipline in izurjenosti vodstva so gospodarili neodvisno drug od drugega in popolnoma samovoljno po celi državi. Za tako imenovano poglobitev revolucije, to je za pobijanje in uničevanje vsega, kar je kolikaj dihalo po buržoaziji, so bili zelo primerni, za resen odpor oboroženi sili pa so bili popolnoma nesposobni. To je najlepše dokazala okupacija Ukrajine do Harkova in Rostova na Donu, ki so jo Nemci izvršili začetkom 1918 leta brez posebnih žrtv. Razprešeni in demoralizirani odredi rdeče garde so bežali pred vstajo, da gre nemška armada. Ista usoda jih je doletela tudi malo pozneje ko so nastopili češki legionarji in z maloštevilnimi toda dobro oboroženimi četami zasedli cel Sibirijo in vzhodno Rusijo do Volge. Ta udarec je bil obmejni kamen v razvoju boljševiške oborožene sile in dasi so bili komunisti zelo hudi tudi na Čeha, so vendar po njim zahvaliti za uspešno končano meščansko vojno. Nemška okupacija in češki prevrat sta bila za soviete sicer precej draga zato pa tembolj koristna šola, ker so spoznali, da bo vprašanje njihovega obstoja problematično do tlej, dokler ne bodo imeli zanesljive opore v močni, disciplinirani armadi. Takoj po češkem prevratu je vrhovna vlada pooblastila Trockega, da organizira po starem vzorcu z nekaterimi nebišvenimi izpremembami, novo proletarsko armado, ki nosi odsele ime: rdeča armada. Ne glede na dejstvo, da je bil ta mož poprejšnji žurnalst in se ni v svojem življenju nikoli pečal z vojaško stroko, pa je dokazal na tem polju nenavadne sposobnosti. Posrečilo se mu je v primeru z ogromnim ozemljem in splošnim kaosom — v zelo kratkem času zbrati, urediti in oborožiti razkropljene odrede, navdušiti potom agitacije delavstvo in kmete evropske Rusije in postaviti na noge silo, ki je pozneje zlomila železni obroč treh protiboljševiških armad.

Po končani meščanski vojni je pomen rdeče armade stopil v ozadje. Toda bojezen pred zunanjim pritiskom in brzkone tudi drugi evropski javnosti neznan račun so prisilili soviete, da ne razpuste svoje vojske marveč jo še izpolnijo. Do novejšega časa se je vojaška obveznost razprostirala samo na mladeniče od 18. do 20. leta, vsi drugi so služili v vojski prostovoljno. Ker pa je bil ta kader preslab tudi za eventualno likvidacijo notranjih nemirov, si je hotela vojaška oblast

pomagati na ta način, da je uvedla takozvani "Vseobuči", kar pomeni splošno vojaško vežbanje. To je bil široko zamišljen in za ruske razmere neizvršljiv načrt. Hoteli so izvežbati v vojaški stroki vse delavce in kmete, da bi imeli za vsak slučaj pri rokah takorekoč nevidno vojsko, ki bi ne zahtevala od države nobenih stroškov in vendar bi bila njena glavna opora. V to svrhu so razdelili državo sorazmerno s številom ročnih delavcev in številne vojaške okraje tako, da je v vsakem okraju obstojal en teritorialni polk. Od časa do časa naj bi delavce zapuščal svojo tovarno, kmet svoj plug, zbirali naj bi se v domačem kraju, dobivali iz posebnega skladišča orožje in vršili nekaj časa vojaško dolžnost, potem pa bi se zopet vračali k svojemu delu. Tako bi bila cela Rusija oborožen tabor, ona bi bila sposobna za odpor, istočasno pa bi ne imela nobene stalne armade in bi bila na papirju antimilitaristična. Toda kmalu so se boljševiški prvaki prepričali, da te želje ne bo mogoče uresničiti, kajti delavski in kmečki prebivalstvo se je večinoma upiralo novemu načinu vojaškega vežbanja in tako so bili sovjeti končno prisiljeni uvesti splošno vojaško obveznost.

Danes ima Rusija faktično tri armade. Jedro njene oborožene sile so takozvani bataljoni centralne politične uprave ali kratko GPU, ki se nahajajo po vseh večjih mestih in so edina res zanesljiva in v vseh ozirih močna zaščita sovjetov. Sestav teh bataljонов je različen. Prevladuje domači ruski element, toda mnogo je tudi tujcev, posebno Madžarov, Nemcev, Latincev in Kitajcev. Vsi prostaki in častniki morajo biti člani komunistične stranke. Tem četam posvečuje vlada največjo pozornost, one so zenica v njenem očesu. Četudi v škodo prebivalstva in ostale navadne vojske dobivajo one dobro hrano, stanujejo v najlepših zasebnih hišah, njihova lepa uniforma vzbuja splošno pozornost in zavist, vlada jim daje v izrednih slučajih tudi zganje in vino, kar je sicer prepovedano in precej drag šport, za nje se prireajo predstave in koncerti, kratkoma žive v polnem izobilju. Te čete igrajo v današnji Rusiji zelo važno vlogo. Njihov glavni namen je ščititi mestno in centralno vlado, preprečiti nemire in zatirati vstaje in končno vršiti pri čezvračajkah eksekutivno službo. Zasedovanje političnih zločincev, hišne preiskave, aretacije in strljanje obsojenih na smrt, je delo njihovih rok. K njim se prištevajo tudi komunistične sekcije, posebni inozemski odredi, in gojenci boljševiških vojaških akademij. Skupno število te vojske znaša po uradni sovjetski statistiki okrog 100tisoč, v resnici pa bo znatno večje.

Polpolnoma ločeno od te obstoja prava rdeča armada, bojna sila za eventualne konflikte z drugimi državami, ki se skoraj ne razlikuje od drugih armad, posebno kar se izpolnjuje potom splošne vojaške obveznosti. Disciplin in ustav je z malimi izjemami isti kakor v času carizma, razlika je samo v tem, da častniki, ki nosijo zunanje znamenje v obliki rdečih našivov na levem rokavu, ne smejo pretepati vojakov in da se vojska kot taka lahko v vseh ozirih udeležuje političnega življenja — (politični shodi, manifestacije, volilna pravica itd.) Po kakovosti je ta vojska neprimerno slabša kakor omenjeni posebni odredi. Poveljniška mesta zavzemajo deloma častniki stare armade, deloma pa absolutni novih vojaških akademij in bolj inteligentni ter zanesljivi vojaki. Kar se tiče hrane, obleke in druge oskrbe, je stanje te vojske zelo bedno, pač pa komunisti prav prično skrb

KANCLER CUNO GOVORI V RAJHSTAGU.

Slika nam kaže nemški rajhstag in nemškega kanclerja Cuno, ko odločno protestira proti francoski okupaciji Rura.

Grob prvega sovražnika Židov.

Stari Egipčani so prerokovali, da bo vstal Tutankhamen po tri tisoč letih. — Stara legenda se deloma strinja z zadnjimi odkritji. — Egipčani hočejo imeti mumijo zase.

Angleški listi so polni poročil svojih posebnih dopisnikov o zanimivih izkopninah, ki se vrše sedaj v bližini Kaire v Egiptu po inicijativi in na stroške lorda — Kargavona. In v resnici je stvar zanimiva. Našli so grobnico znamenitega faraona Tutankhamena, onega faraona, ki je dal povelje, izgnati žide iz Egipta. Napisi, ki so jih našli v podzemlju, so posvetili v temno zgodovino židovskega izhoda iz Egipta. To ni bil prostovoljni izhod, marveč oborožen izgon. V prvih sobah podzemlja so našli mnogo zelo zanimivih in dragocenih predmetov, med njimi zlato kolesnico faraona in zlat prestol, šopke cvetlice itd. Sedaj so začeli odkopavati prostor, kjer se je nahajala grobnica faraona. Ko so napravili v ta prostor prvo vrez, so bili navzoči opamleni: sarkofag in vse drugo je bilo pokrito z zlatom. — Zadnje delo izkopavanja faraonove mumije se vrši v navzočnosti egiptovskega keda. Pri izkopninah so zaposleni mnogi strokovnjaki — egiptologi in kemiki, ki imajo nalogo obvarovati dragocene predmete. Podzemlje oblega truma poročevalcev, fotografov in slikarjev. Zanimivo je, da krozi med Egipčani o faraonu Tutankhamenu legenda, ki pravi, da se mora prebuditi čez tri tisoč let po smrti. Ta doba pa se kot nalašč ujema s časom izkopnin.

Vojna odškodnina za Beograd.

Sodišče za vojno odškodnino je prisodilo mestu Beogradu 230 milijonov dinarjev odškodnine. Polovico odškodnine dobi mestna občina v gotovini, za drugo polovico pa nabavi v Nemčiji razni potrebni material za občno.

za aktaeio in širjenje svojih idej med preprostim vojaštvom. Vrhovni poveljnik je bivši polkovnik generalnega štaba Kamenev. Po boljševiških računih znaša celotna njihova armada okoli 700 tisoč mož. Posebno važnost polagajo sovjeti na gojence delavsko-kmetijske generalštabne akademije, ki so bodoči pretendenti na višja poveljniška mesta. Njihovi generalštabni častniki morajo biti dobri ekonomski, politiki in organizatorji. Kratkoma morajo biti ljudje praktičnega dela in zdravega razuma. Sedanji častniki kor lahko delimo na tri skupine. V prvi vrsti so odločni pristaši komunističnega režima, ki hočejo na vsak način doseči v vojaški službi karotero. Druga skupina je na videz politično brezbarva, v duši so vraži boljševiki, pa ji ne upa odkriti povedati, ker se boji vedne čezvračaje.

Angleške vojne izgube.

Izmed devetih milijonov mož, katere poslala Anglija na bojišče, jih je padlo skoraj en milijon. Pomorske izgube Anglije cenijo na 750 milijonov sterlingov.

Angleški uradni list priobčuje statistične podatke, ki kažejo, koliko je stala Anglijo svetovna vojna. Angleška država je postavila na bojišče 9.946.370 mož. Padlo jih je 946.200 in ranjenih je bilo 2.121.906. Izključivši Indijo in dominijske je Anglija sama poslala v boj 6.211.426 mož, od teh je umrlo 743.702 in ranjenih je bilo 1.693.262. Od aprila 1904 do marca 1919 je angleška vlada potrošila za vojno 9.590.000.000 sterlingov, nabrali so ta denar na naslednji način: 1 milijardo in 820 milijonov sterlingov potom direktnega obdačenja in 910 milijonov sterlingov potom indirektnega obdačenja. Posojil je bilo notranjih: 5 milijard in 500 milijonov sterlingov, zunanjih posojil: 1 milijarda in 360 milijonov. Angleška posojila zaveznikom in dominijom (kapital in obresti) po poročilu do marca 1922 se niso plačala: dosega jo svota 2 milijardi in 78 milijonov, to je vse, kar je Anglija izposodila v vojne svrhe. Franciji je posodila 584 milijonov sterlingov, Italiji 503 milijone, drugim zaveznikom 841 milijonov in dominijom 150 milijonov sterlingov. Angleške pomorske izgube vsled sovražnih vojnih operacij se cenijo na 750 milijonov sterlingov. Izgube velike tolaže znašajo 8 milijonov ton, človeških žrtv med civilnim prebivalstvom je bilo 2200.

Italijanski vojni stroški.

Posebna komisija preiskuje italijanske vojne stroške od libijskega podjetja dalje. Sedaj je izšel drugi zvezek, ki pripoveduje, da je stala vojna v Libiji okoli 351 milijonov lir. V kolonialni upravi se je konstatiralo ogromno zapravljanje denarja. Od 1911 do sedaj je bilo 16 guvernerjev. Poročilo pravi nekako, da bi bilo najbolje, po besedah ministra Ferdinanda Martinija, kratkoma odpraviti ministrstvo za kolonije, ker doslej je prinašalo samo nesrečo. Odnasaji Italije do Albanije so stali italijansko vlado že nad 2 milijard. To brez izvršenih del: 547 km cest za 273 milijonov, 110 km železnice za vrednost 10 milijonov in brez upoštevanja postavljenih zgradb.

Tečaj za nepismene v Karlovcu.

Podružnica kluba "Janušić" v Karlovcu je zaključila te dni tečaj za nepismene vojake. Tečaj je obiskovalo 43 vojakov; od teh jih je 30 doseglo dober uspeh, 4 nezadosten, ostali pa niso bili ocenjeni. Podružnica se je sedaj ponovno obrnila na tamošnje vojaške oblasti v svrhu otvoritve novih tečajev za nepismene vojake.

Potres v Beogradu.

Iz Beograda poročajo, da so bili tam trije močni potresni sunki,

Moderni stroji zahtevajo dosti življenj.

Leta 1918 se je vsakih triindvajsetih minut smrtno ponesrečil po en delavec, vsakih šestnajst sekund je bil pa eden poškodovan.

Iz Washingtona poročajo: Zavojevanje narave, katero je izvedel človek s pomočjo strojev, je uničilo veliko število človeških življenj, seglasno z nekim ugotovilo, katero je izdal ženski urad delavskega departmanta. Ta urad vidi v položaju prav toliko nevarnosti za ženske, zaposlene v industriji kot za moške.

Številne, katere je sestavljal urad, kažejo, da je bil vsakih tri in dvajset in pol minut tekom leta 1918, noč in dan žrtvovan malikom napredka po en industrijski delavec in da je bil vsakih šestnajst sekund eden poškodovan. V eni sami državi je bilo v osemnajstih mesecih poškodovanih 26.867 delavcev.

— To se nam dozdeva kot bi brali poročila glede izgub na bojnem polju. — Pravi ugotovilo, — a to ni res. Ti industrijski delavci so izgubili svoja življenja ali pa so bili poškodovani vsled brezskrbnosti, svoje lastne ali delodajalcev. Večina slučajev je bila preprečljiva.

V nadaljnjem se glasi: — Na tisoče žensk dela v industrijah, kjer so razmere nevarne, a večina teh nevarnosti je lahko preprečiti ter zagotoviti varnost. Ženski urad je študiral razmere ženskega dela. Pogosto je našel razmere čudovite skrbi in zavarovanja delavcev in delavk, a našel je tudi primere skrajne zanemarjenosti.

— Ozirno se v kako teh industrijah naprav, kjer nepozornost ali neprevidna kretnja z roko ali telesom lahko povzroči telesno poškodbo. Vzemimo strojno delavnico. Številna široka jermena se sučejo v neposredni bližini delavca ter ga včasih primejo za obleko ali lase. V številnih takih delavnicah in tvornicah so ta jermena obdana z mrežami iz žice ali drugimi varnostnimi pripravami, a dosti je strojev, ki so popolnoma prosti. Ženske se pogosto izmučijo pri delu ter izpuste kaj na tla. Ženska ne misli, da je vedno treba zapreti stroj in skloniti se naprej. Pri tem ujame stroj lahko njen prst ali pa njeno obleko. Le malo je strojev, ki so v vsakem slučaju varni, tudi če se jih poslužuje neprevidnež ali bedak, a nevarnost je mogoče skriti na minimum.

Vzemimo tkalnice: Zrak je poln pare, prahu in kosov pavole ali volne. Vse to najde pot v pljuča delavcev in delavk. Zrak je lahko napravljen dosti vlažnim za zadovoljivo delo, ne da bi ga bilo treba napolniti s paro in sistemi čiščenja za Vacuum aparati bodo odstranili druge škodljive stvari iz zraka.

Pralnica je nadaljni prostor, kjer sta vročina in para prava nevarnost.

Ali bodo prenapeteži rešili svet?

Ustanovilo se je novo društvo, ki se imenuje "Svetovno društvo medsebojnih reparacij". — Može zahtevajo, naj se takoj prekliče versailloko norčevanje. — Društvo je že poslalo vladama Francije in Belgije svoj ulti matum. — Svet naj se preosnuje na temelju štirinajstih Wilso novih točk. — Francija naj odstrani kolonijalne čete.

"Echo de Paris" priobčuje zanimiv dokument, ki izvira od novega mednarodnega društva A. M. R. M. (l'association mondiale des reparations mutuelles). Mer mesta Lorient je dobil iz Heidelberga dve pismi s podpisom — "Petnajst". Predsednik svetovnega društva medsebojnih reparacij.

Pismi se glasita: A. M. R. M. zahteva, da se prekliče "versailloko norčevanje". A. M. R. M. je društvo inteligence in ljudi zdrave pameti, ki obsega 17 evropskih narodov in ga podpira 21 neevropskih narodov. — Društvo ne služi nobeni vladi in nobeni politični ali verski stranki. Društvo ima edini namen: — storiti konec nesreče in uničevanja Evrope potom "versaillokega norčevanja", ime, ki ga bo po pravici nosila v zgodovini versailloka pogodba. A. M. R. M. (nad en milijon aktivnih članov) ima strogo vojaško organizacijo, skovano z drakonsko disciplino, ki izključuje vsak osebni, politični ali materialni vpliv in se bo v vsemu središču borila proti težnjam militaristov, imperialistov in kapitalistov, ki hočejo podjarmiti druge narode. Sklenilo je poslati svojo vojsko najprej proti francosko-belgijski zločinski posurovelosti, ki grozi strmoglaviti novo Evropo v vojni požar. Vladi Francije in Belgije se hočeja za ignoriranjem izogniti ultimatu A. M. R. M. ki je bil poslan njihovim zastopnikom 15. januarja 1923. leta in čigar rok poteka 14. februarja o polnoči. Društvo, ki ni dobilo odgovora na svoj ultimatus, objavlja danes, 15. februarja vojno — Franciji in Belgiji. Društvo se sramuje jemati za velz protinzk sramuje jemati za vzgled protizakonito in sramotno postopanje francoske in belgijske vlade proti neoboroženemu in nezaščitenemu nemškemu prebivalstvu. Prepričano o premoči svoje armade in svojega orožja, pred katerim je francoska vojska samo otroška igračka, društvo odkrito objavlja ne samo program sovražnega delovanja proti neprijatelju, marveč tudi načine in sredstva za to borbo, utemeljena na najnovejših iznajdbah sodobne znanosti in

tehniške, da bi bila dana prebivalstvu Francije in Belgije možnost, preprečiti pogubo milijonov ljudi, žensk in otrok, ki bodo plačali z življenjem posurovele zločine svojih vlad.

Načrt delovanja: 1. Okužiti jug, vzhod in sever Francije in Belgije s pomočjo mikrobov in kolere, kuge in drugih nalezljivih bolezni (nato sledi naštevanje 36 mest Francije in Belgije, ki bodo okužena v prvi vrsti); 2. uničiti zemljedelstvo potom okužene živine; 3. uničiti gozdove, njive in pašnike s pomočjo kemičnih sredstev, ki se bodo neslišno metala iz aeroplanov; 4. sistematično uničevanje vseh mostov in glavnih železniških prog; 5. nasilno ponižanje kurza francoskih in belgijskih frankov s pomočjo bank in bankirjev, članov organizacije A. M. R. M.; 6. uničenje (v vseh svetovnih pristaniščih) francoskih in belgijskih ladij s pomočjo v blago položenih kemičnih sestavin, ki povzročajo sistematične eksplozije v določenem času. A. M. R. M. stopi v stik z vsem svetom z današnjim dnem. — Frankfurt na Majnu, 15. februarja.

Ultimatum A. M. R. M. Kopija teksta, ki je bil poslan Franciji in zaveznikom: Svetovno društvo omedsebojnih reparacij predlaga Franciji in njenim zaveznikom nastopni ultimatus: 1. Priznanje preklica versailloke pogodbe, prekršene z nezakonito okupacijo Porturja; 2. uradni proglas o anulaciji versailloke pogodbe; 3. sklep novega definitivnega miru na temelju 14 točk Wilsona, ki ga mora pripraviti posebna komisija, sestojee iz 12 zastopnikov zaveznikov in 12 zastopnikov nevtralnih držav; 4. ostavka sedanje francoske vlade in sodno postopanje proti njenim članom za veleizdajo; 5. takojšnja izpraznitev nemškega ozemlja, vstevši Elzaško, ne izvzemši Lotarinsko in vsega ozemlja bivših centralnih držav, ki so jih zasedle okupacijske čete zaveznikov; 6. takojšnja odstranitev vseh črnih in drugih kolonijalnih čet iz Evrope; 7. priznanje principa: Evropa za Evropejce; 8. sklicanje zastopnikov vseh evropskih držav na mirovno konferenco v Haagu, kjer bo v njihovi navzočnosti prečitana in podpisana definitivna mirovna pogodba. Rok tega ultimatusa poteka 14. februarja o polnoči. Če Francija in njeni zavezniki ne sprejmejo tega ultimatusa, jim napove A. M. R. M. vojno. — Wiesbaden, 15. T. —

Zanimivosti lune.

Zanimivo je bilo opazovanje lune v starem kraju ob priliki delnega mrka 3. marca: žreli Aristil in Konon sta bili popolnoma zasenčeni, njihova barva se je periodično izpreminjala, žrela Eratosfena, na katerem se opazajo isti pojavi, pa je bilo pol zasenčeno. Ker so izpremembo barve do sedaj razlagali na ta način, da se pojavijo tekom mesečnega leta (ki traja kakor je znano okrog 14 dni) rastline ali pa se luna osvobodí od nakopičenih t-kom zime atmosferskih padavin, sta bila mogoča dva pojavi. Pri padcu na določena mesta zemeljske senice, ki jo povzroča solnčni mrk, bi morale poginiti rastline ali pa se pojaviti nove atmosferske padavine, radi česar bi bila barva tal po mrku popolnoma drugačna kakor poprej. Pri mrku lune v oktobru 1921 leta so to izpremembo barve res opazili. Letos pa tega pojava ni bilo.

Izpred ljubljanske porote.

Ljubljana, 7. marca.

Tajnosti zakotne borze.

Porotno sodišče je razpravljalo danes o ženjalno izvršenem sleparskem načrtu, kakršni se posredujejo le rafiniranim mednarodnim sleparjem. Zasnoval ga je znani verižnik in kupčevalec z valutami v Ljubljani Karel Šmuc, o katerem sedaj ni nobenega sledu, do čim sta bila njegova sokrivca aretirana. Šmuc je odšel namreč v najkriticnejšem trenutku v Novo mesto, prodal tam neki ponarejen ček, glaseč se na 65.000 lir, za 620.000 kron in se potem v zasmeh vsem našim policijskim oblastim, s katerimi je imel že ponovno opravka, ne da bi mu kdo mogel do živga, odpeljal iz vroče Ljubljane in neznano kam izginil. Tako je ostala njegova silno tajnostvena sleparija še precej nepojasnjena.

Pred poldrugim letom je bil v tiskarni "Dino Coen" v Milanu, kjer se tiskajo blankete za čeke, ukraden en zvezek blanketov. Formulirji pa še niso bili popolnoma izdelani in so manjkali zlasti oni tajni znaki, po katerih je mogoče ločiti pristne čeke od nepristnih. Nekaj takih čekov si je znal pribaviti tudi "trgovci" Karl Šmuc. Kako je prišel do njih, seveda ni mogoče dognati, ker je zbežal. Štiri take čeke v skupni vrednosti 150.000 lir je sklenil Šmuc za vsako ceno vnoviti. Kot prebrisan lajak je do največjih podrobnosti izdelal načrt in si poskrbel primerno sodruidne, ker je sam v Ljubljani preveč razpustil in so mu bili detektivni vedno za petami. Bila sta to trgovski potnik Albert Besednjak in njegov brat Ivan Besednjak, nizarski pomočnik, oboje iz Trsta.

Albert si sam ni upal prodati nepristnih in ukradenih čekov, povabil pa je zato dogovorno s Šmucem svojega brata Ivana iz Trsta v Ljubljano in mu namignil, da bosta imela lahko svojo hišo v Ljubljani, ako se posreči prodaja čekov. Ivan Besednjak je takoj po svojem prihodu dobil ime "Domenico d'Agostino", trgovca s slivami. Šmuc mu je poskrbel ponarejen potni list in mu zabil, da mora vedno govoriti samo italijanski in reči, da je na potu v Borno. Naučil ga je tudi, da je znal ime Domenico d'Agostino podpisati ravno tako, kakor je bilo na potnem listu. Nato mu je izročil 4 ponarejene čeke Banke commerciale di Genova po 20.000, 50.000, 40.000 in 40.000 lir. Posredovanje za prodajo je prevzel begunc Anton Trpin. Ta je ponudil dne 27. oktobra 1922 dva čeka po 20.000 in 50.000 lir Slov. eskomptni banki, ki pa jih ni hotela realizirati, ker ni imela dovolj denarja na razpolago. Slučajno pa se je nahajal takrat v banki tržaški trgovci Domenico Modatti, ki je takoj kupil oba čeka za 715.000 K, ostala dva čeka pa je potem posredoval dobil lastnik menjalnice, Milan Subelj, od ravnatelja Kreditnega zavoda Reicha za 812 tisoč kron.

S tem so bili vsi štirje ponarejeni čeki srečno prodani in Ivan Besednjak je ves vesel odšel Trpinu krasno provizijo 147.000 K, dočim je spravil sam 1 milijon 380 tisoč kron. Velika provizija je Trpina silno presenetila in je zato pričel dvomiti o poštenosti kupčije oz. pristnosti čekov. Svojo sumnjo in razveljavilni dogodek je pojasnil celo nekemu detektivu, Ivanu Besednjaku, ki je imel polne žepe denarja, pa si medtem prišel rojiti čudne misli po glavi. Očitno se je hotel polastiti sam vsega denarja in opehariti Šmuc in svojega brata za bogati plen in se je odpeljal z njim v Trst. Na potu proti Rakeku sta ga ustavila carinik Slavko Rudež in finančar Martin Topolovec, izvršila preiskavo, mu zaplenila ves denar in ga odpeljala v Maribor, kjer je bil kaznovan od carskih oblast na 19 mesecev zapora. Zaman je Ivan ponujal uradnim organom 100.000 Din nagrade, ako ga pustita čez mejo. Mesto po slive v Borno je moral končno "Domenico d'Agostino" v zapor, kamor mu je sledil takoj tudi njegov stariji brat Albert, dočim je bil glavni krivec Šmuc, ki je zvedel za katastrofo, še tako prodrl, da je v Novem mestu prodal Eskomptni banki sam še peti ponarejeni ček za 65.000 lir in čez

za 620.000 kron. Ker pa je imela banka na razpolago samo pol milijona, se je zadovoljil tudi s to "svotico" in z njo pobegnil brez sledu.

Tako Albert kakor tudi Ivan Besednjak sta odločno zaničkala krivdo. Videti jima je bilo, da sta se dobro naučila svoje zagovore, a sta se kljub temu ponovno vjela v past. Albert je skušal celo iz zapora dajati svojemu bratu pismena navodila, a je sodnija pisana prestrigla. Odločno trdita, da nista imela niti pojma o nepristnosti čekov. Kritičnim vprašanjem sodnega predsednika pa sta se jako nerodno skušala izogniti in prešla pri tem ponovno v tako protislovja, da sta morala končno vse priznati. Izpovedbe pri se še podkrepije napovedbe obtožnice ter pojasnila še razne zanimive prizore pred izvršitvijo premetene sleparije.

Oba zagovornika, dr. Kroječ in dr. Pegan, sta v svojih zagovorih pletirala za nekrivdo. Po predsedništvu resenice so se porotniki umaknili k posvetovanju, ki je bilo razmeroma kratko. Zanimali so vseh 5 jim stavljenih glavnih vprašanj glede goljufije. Senat je zato oboje obtožena oprostil; le Ivan Besednjak je dobil 24 ur zapora, ker se je prijel v hotelu pod napačnim imenom. Kazen je bila prestana že s preiskovalnim zaporom.

Izpred celjske porote.

Celje, 7. marca.

Smrtna obsodba.

Pred poroto se je zagovarjal danes 59letni posestnik Ivan Pilih iz Drančev.

Dne 7. decembra sta sedela zakonska Miha in Marija Podkrajšek pri peči, obrnjena drug proti drugemu in sta delala računski zdeljček. Naenkrat je počil v smeri iz okna skozi šipo strel. Miha Podkrajšek je še zakričal: "Kaj pa je neki to!", naker se je zamudil mrtev na tla. Kroglja mu je šla skozi desno uho skozi glavo. Šele po 6 dneh so izsledili orožniški morilec v osebi Ivana Pilih. Ta je novembra prodal Podkrajšku polovnjak vina, nekaj dni pozneje pa je delal z njim obrat. Pozneje se je Pilih potolžil Podkrajškovi ženi, češ: "Glej, kaj dela tvoji mož z menoj. Odtelnil si je pri obračunu moj dolg radi zapitka!" Ko mu je ona odvrnila, da je odtegljal upravičen, jo je zavrnil: "Saj mi tako ne bo dolžno mealo." Iz jeze je sklenil maščevati se nad Podkrajškom in ga je potem tudi v resnici ustrelil.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede umora, naker je bil Pilih obsojen v smrt na vešalo. Sprejel je obsodbo popolnoma hladnokrvno.

Vintkarjeva usoda.

Popoldne je bila razprava proti 20letnemu Ivanu Vizjaku iz Pečevja pri Teharju radi umora Josipa Krajška, dobro znanega tudi v celjskih trgovskih krogih.

Josip Krajšek, očim obdolženčevega očeta Martina Vizjaka, je imel zgovorjen domrten vitez v hiši zakonec. Zadnje čase pa je nastal med njim in zakoncem Vizjak prepri. Vizjakovi so z njim ravnali vsak dan bolj surovo, najhujši pa je bil Ivan. Josip Krajšek je moral sodnim potom uveljaviti svoje pravice. To in pa neprestane Krajškove pritožbe na pram sodnikom radi grdega ravnanja je Ivana silno togotilo. In ko je izvedel, da je starček celo izrazil boj, da ga bodo ubili, ga je sklenil faktično usmrtiti. V noči, od 25. na 26. januarja je vdril v Krajškovo sobo s sekuro v roki in staršar razklal glavo.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede zavratnega umora, naker je bil Ivan Vizjak z ozirom na mladoletnost obsojen na 15 let težke ječe.

ŠTIRINAJST PARIKIH PEKOV POD KJUČEM.

Pariz, Francija, 29. marca. — Tukaj so aretirali štirinajst pekovskih mojstrov, ki so se mesece decembra lanskega leta zarotili, da ne bodo znižali cene svojemu kruhu.

Molitveniki:

bor med nami. v platno vezano .50
Iraška paša. v platno vezano .125
Duša popolna. v platno vezano 1.—

Marija Varhinja: .50
v platno vezano .50
v usnje vezano 1.80

Kajski glasovi: .50
v platno vezano .50
v usnje vezano 1.80

Poučne knjige:

Angliško-slovenski slovar (Dr. Kern) .300

Angelsko-slovenski slovar (Dr. Kern) .300

Domáci zdravnik po Knajpu .125

Domáci živnozdravnik .125

Dva sestavljeni plesa: Četvorka in beseda pisano in narisano .35

Jasopisništvo. Praktična knjiga za naše gospodinjice. Trdo vezano .150

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Novorojena .75

Knjigarna "Glas Naroda"

Ljudska knjižnica:

1. zv. Znamenje štrih .50
2. zv. Davašana. Zgodovinska povest .50
3. zv. Jernaš Zagorščak. — Med Plazovi .50

4. zv. Male življenje .50
5. zv. Zgodnja kmetka vojaka .75
6. zv. Gosdarjev sin .30
7. zv. Prihajač .60
8. zv. Pasjeglavci .100

9. zv. Kako sem se jaz likal. (Brenčelj) .100
10. zv. Kako sem se jaz likal. (Brenčelj) .100
11. zv. Kako sem se jaz likal. (Brenčelj) .100

12. zv. Kako sem se jaz likal. (Brenčelj) .100
13. zv. Kako sem se jaz likal. (Brenčelj) .100
14. zv. Ljubljanska slika. — (Brenčelj) .75

15. zv. Juan Mueria. Povest iz španskega življenja .75
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
17. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

18. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
19. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
20. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

21. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
22. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
23. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

24. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
25. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
26. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

27. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
28. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
29. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

30. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
31. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
32. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

33. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
34. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
35. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

36. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
37. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
38. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

39. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
40. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
41. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

42. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
43. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
44. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

45. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
46. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
47. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

48. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
49. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
50. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

51. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
52. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
53. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

54. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
55. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
56. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

57. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
58. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
59. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

60. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
61. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
62. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

63. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
64. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
65. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

66. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
67. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
68. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

69. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
70. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
71. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

72. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
73. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
74. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

75. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
76. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
77. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

78. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
79. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
80. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

81. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
82. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
83. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

84. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
85. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
86. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

87. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
88. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
89. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

90. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
91. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
92. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

93. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
94. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
95. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

96. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
97. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
98. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

99. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
100. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

101. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
102. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
103. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

104. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
105. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
106. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

107. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
108. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
109. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

110. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
111. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
112. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

113. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
114. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
115. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

116. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
117. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
118. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

119. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
120. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

121. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
122. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
123. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

124. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75
125. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodkih .75

Štiri povesti: Nagla beseda; Tulčeva oseca; Gospod Grahari; List Papirja

Slovenski pisatelji:
1. zv. Jca. Jurčič zbrani spisi. Vsebuje 35 povesti .150

2. zv. Jos. Jurčič zbrani spisi. Vsebuje 7 povesti .120

3. zv. Dr. Ivan Tavčar zbrani spisi. Četrtje v jeseni. Vsiška kronika 2.00

Spilmanove pripovedke:
1. zv. Maron, kristanski delak in Libanona .25

2. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gor .25

3. zv. Praski Judek .25

4. zv. Tri indijanske povesti .30

5. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskega .30

6. zv. Zvesti sin. Povest iz vladarstva Velikega .25

7. zv. Rdeča in bela vrtnica, povest .30

8. zv. Korejska brača. Črtica iz mislonov v Koreji .30

9. zv. Boj in Zmaga, povest .30

10. zv. Prineza Huronskega kavarja. Povest iz zgodovine kanadske .30

11. zv. Angelj sinjajev. Braziljska povest .25

12. zv. Zlatokopi. Povest .30

13. zv. Prvi med indijanci ali vojna v Nikaragui .30

14. zv. Preganjanje indijskih mislonov .30

15. zv. Mlada mornarja. Povest .30

16. zv. Šaljivi Slovenci .60

17. zv. Svitane, roman, trdo vezano .100

18. zv. Turki pred Dunajem .60

19. zv. Trenutki odhoda .40

20. zv. Umor v Sarajevu .10

21. zv. Iskrva Repalica. Satiričen roman. 2 knjigi .12

Leonid Andrejev:

Povest o sedmih obešenih.

Za Glas Naroda prevel A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Nato se je ustavil ter si potipal žilo. Sreče mu je utripalo hitro, a točno in močno. Kakor novinec, ki je prikrival v jetniški celici, je prišel pregledavati celice, vrata, stol, pritrjen k zidu, in rekel si je:

— Kako to, da imam tak občutek veselja in svobode? Da, svobode; če pomislim na jutrajšnje mučenje, se mi zdi, da sploh ne obstaja. Gledam na stene svoje celice, pa tudi te zame ne obstajajo. In čutim se svobodnega, kakor da nisem v zaporu, marveč da sem ravnokar prišel iz celice, v kateri sem bil vse svoje življenje.

Vernerjeve roke so se pričele trepetati; dozdaj mu je bil ta pojav neznan. Zdelo se mu je, kakor da sika goreči jeziki v njegovi glavi, da pokušajo uiti iz njegovih možgan, da razsvetle še ono temo, kolikor je še ostalo. Končno je ta ogenj izplamtel in na horizont je ostal briljantno razsvetljen.

Potrtost, ki je mučila Vernerja zadnji dve leti, je izginila na pragu smrti; povrnila se je spet njegova zorna mladost. S presenetljivo jasnostjo duha, ki dvigne včasih človeka do supremnih višin, je Verner nenadoma zagledal oboje: smrt in življenje, in zadivil se je veličastnosti tega pojava. Zdelo se mu je, kakor da hodi po ostrini britve na visoki gori. Na eni strani je videl življenje, na drugi smrt; oboje je izgledalo kakor dve globokih, s rijnih jezer, in krasote njih mavričnih voda so se izlivali druga v drugo.

— Kaj je torej to? Kakšen božanski pojav! — je dejal počasi. Nehote je vstal ter se vzravnaval. In rusič zidovje s silo svojega sveprodirajočega pogleda, je upril svoje oči v globine življenja, od katerega se je poslavljajal.

Ne da bi se zavedal, kaj dela, je šel Verner k mizi ter se naslonil nanjo z desno roko. Impozanten in avtoritativen že po naravi, ni bil še nikoli ponosnejši, svobodnejši in veličastnejši kakor v tem hipu; nikoli ni imel še tako ponosno dvignjene glave, nikdar ni bil še tako svoboden in silen kakor zdaj, v tej celici, na predvečer eksekucije, na pragu smrti. Njegove žareče oči so odsevale v dotedaj neznan krasoti in milini.

— Moji dragi, dragi tovariši! Verner se je nenadoma zasmeljal in njegova poza je izgubila moč svoje sile in impozantstva. — Spet je postal jetnik, ki trpi v svoji tesni celici, vznevoljen in vznemirjen nad očesom, ki je neprestano uprto vanj skozi linico na vratih. Nato je sedel ter z žalostnim smehljajem pogledal po stenah. In tedaj se je zgodilo nekaj, kar se ni primerilo še nikdar prej: jokal je. . .

— Moji dragi tovariši! — je šepetal, točec bridke solze. — Moji ljubi tovariši! Po kakšni skrivnostni stezi je morala romati njegova duša, da je prišla od zavesti svoje sile in svobode do tega strastnega ganutja? On sam tega ni vedel. Ali se mu res smilijo njegovi tovariši, ali morda skrivajo njegove solze nekaj večjega, nekaj veličastnejšega? Njegovo sreče mu ni moglo povedati, ne odgovoriti. Verner je zašepetal:

— Moji dragi tovariši! Moji ljubi tovariši!

In v tem času, ki se je zdaj jokal in smejal skozi svoje solze, ne bi nihče — ne sodniki, ne njegovi tovariši, ne on sam — spoznal onega mrzlega, ponosnega, skeptičnega Vernerja.

XI.

Na potu k vešalim.

Predno so stopili v vozove, se je zbralo vseh petero obsojencev v veliki, mrzli sobi, nekdanji pisarni, kjer jim je bilo dovoljeno, govoriti med seboj.

Tanja Kovalčukova se je takoj

poslužila tega dovoljenja. Ostali pa so si stiskali molče roke, ki so bile mrzle ko led, ali vroče ko ogenj. Izgubili so se pogledati drug drugemu v oči, in tvorili so konfuzno skupino.

Počasi pa je izginila plahost in na ustnih tega in onega je zaigral nasmeh; vedeli so, da so zapadli vsi isti usodi. Pričeli so živahno govoriti ter poudarjati besede z gestami. Včasih je ta ali oni ponovil po dvakrat iste besede, drugi je zopet pozabil končati to, kar je hotel povedati. Toda nihče ni ničesar od vsega tega opazil. Na vse so gledali hitro in mežikaje, kot ljudje, ki vzamejo za hip očali z oči. Pogosto se je ta ali oni naglo obrnil, kot da ga kliče nekdo za hrbtom. Ampak nihče ni tega opazil. Lica in ušesa Musje in Tanje so gorela. Sergej je bil izprva nekoliko bled, a kmalu je postal spet tak kot navadno.

Samo Vasilij je izžival pozornost. Tudi tukaj, kjer so bili vsi skupaj, je bil razburjen in se je čudno obnašal. Vernerju se je zelo smilil, in z nizkim, skrbipolnim glasom je dejal Musji:

— Kaj je z njim, Musja? Ali je mogoče, da . . . Res, govoriti moram z njim.

Vasilij je gledal Vernerja kakor iz daljave, kot da ga ne bi poznal; nato je pobil oči.

— Ampak Vasilij, kaj je s tvoji lasmi? Kaj je s teboj? Saj ni nič, brat; ne boj se; kmalu bo vse v kraju! Mi se moramo kontrolirati!

Vasilij ga ni prekinil. Toda, ko so že vsi mislili, da sploh ne bo odgovoril, tedaj je prišel iz njegovih ust odgovor, odgovor kot iz groba:

— I, saj ni nič z mano! Jaz se imam v popolni oblasti! Nato je še ponovil:

— V popolni oblasti se imam! Verner je olajšano vzdihnil.

— Dobro, dobro! Vri dečko si! No, potem je vse prav!

Toda, ko je videl teman in težak Vasilijev pogled, se je Verner prestrašil. Z globokim glasom, v katerem je bilo samo usmiljenje, je dejal:

— Vasilij, ali slišiš? Zelo rad imam!

— Ah, tudi jaz, tudi jaz, te imam rad!

Nenadoma pa je prišla Musja Vernerja za roko in, vsa presenečena, rekla:

— Verner, kaj je z vami? Dejali ste 'rad te imam'. Prej niste

tega nikdar nikomur rekli. Kako da je vaš obraz tako sijajoč in vaš glas tako blagomil? Kaj je? Kaj je?

— Da, jaz ljubim sedaj! Ali ne povejte tega drugim. Sram me je, toda jaz ljubim svoje brate strastno!

Njune oči so se srečale in vkrasale plamen, blisku enak, v katerem je vse drugo zatmenilo.

— Da! — je rekla Musja. — Da, Verner!

— Da! — je odgovoril Verner. — Da, Musja, da!

Razumela sta pomen teh besed ter jih potrdila za vedno.

Sijajočega obraza in hitrih korakov je šel Verner proti Sergeju.

— Sergej!

Toda odgovorila mu je Tanja Kovalčukova. Vsa vesela, skoraj jokajoča materinskega ponosa, je potegnila Sergeja za rokav.

— Čujte, Verner! Jaz sem jokala zaradi njega, skoraj oči sem si izžekala, on pa je telovadil ter se pečal s svojimi gimnastičnimi vajami!

— Milerjev sistem? — je vprašal Verner smeje.

Sergej je namršil obrvi.

— Nikar se ne smeja, Verner! Jaz sem se absolutno odločil. . .

Vsi so se pričeli smeja. Njihova duševna skupnost jim je dala moči in hladnokrvnosti.

Naenkrat pa se je Verner nehal smeja, in resno je rekel Sergeju:

— Prav imaš, Sergej! Popolnoma prav!

— Torej, razumeš! — je dejal Sergej. — Seveda, mi. . .

Takrat pa so prišli ter jih pozvali, naj gredo v vozove. Uradniki so jim celo dovolili, da si vsak po svoji volji izbere tovariša, s katerim se bo peljal. V splošnem so bili uradniki zelo uljudni z njimi; morda so hoteli pokazati nekoliko humanitete, ali pa s tem dokazati, da oni niso odgovorni za to, kar se bo z njimi zgodilo! Težko je reči, kakšni motivi so jih vodili pri tem, toda vsi, ki so bili zraven, so bili zelo blede.

— Pojdite z njim, Musja! — je rekel Verner deklici ter pokazal na Vasilija, ki je stal kakor vko-

van.

— Razumem, — je dejala ter prikimala z glavo. — Pa vi?

(Dalje prihodnjič.)

Zagonetno, toda resnično.

Prenočišče hbojev.

Tramp, ki je prišel v pregovor, je zaničeval tako delo kot vodo ter je bil najbolj običajni nomad na naših cestah v prejšnjih časih. Na njegovo mesto pa je stopil moderni hobo. Hobo kot razred ne zavrača dela sempatam ter se včasih tudi skopjele. Če dela ali ne, spati mora bolj redno kot pa jasti. Če ne je, najde vedno prenočišče ter se v obilni meri poslužuje svojega privilegija.

— Spati pomenja jesti, — se glas eden njegovih pregovorov.

Le redkokdaj vzame stanovanje in v lepem vremenu ne prestopi nikdar praga hiš, kadar je zunaj na cesti. Njegova spavalnica so prav tako raznolika kot je delo, katero opravlja in raznolikost in negotovost glede prenočišča delata njegovo življenje tako zanimivo kot znosno.

Če je reden "bo" prenočišče v poletnih nočeh v takozvanih "džunglah". To je ponavadi odločen prostor v bližini železniških tračnic, nedaleč od mesta ali naselbine. Tam se sestajajo, jedo in spe vsi potujoči vitezi. Ko vre v kotlu, si pripovedujejo povesti o svojih potovanjih in doživljajih. Ko se približa pozna nočna ura, ležejo spat, z nogami proti ognju.

Nekateri nosijo s seboj odeje,

le oni, ki resno iščejo dela. Večina je brez tega luksurijskega predmeta, katerega nočejo nositi s seboj preko dneva.

Stevilne čudne prostore lahko najde človek, kadar ga potreba prisili, da si poišče prenočišče za noč ali za majhne stroške. Kadar pride hobo v veliko mesto, gre ponavadi v "hotel", kjer računajo po deset, dvajset ali trideset centov za posteljo. Hoboji prihajajo v velika mesta predvsem iz dveh razlogov. Prvi je, ker so suhi in drugi, ker imajo denar. Oni, ki imajo denar, pridejo v večja mesta v namenu, da veseljačijo ter zapravijo denar, katerega so zaslužili, ko so delali tekom pospravljanja letine in oni, ki nočejo delati ter preživeti poletne mesece v džunglah, prihajajo v mesta, da zberajo toliko denarja, da se zopet lahko posvetijo daljši dobi lenuharenja. Ti ljudje beračijo po cestah in nekateri med njimi hlinijo celo ohromelost.

Kadar je kak hobo na poti ter noče obiskati džungle, je njegovo prenočišče v glavnem odvisno od kraja, v katerem se nahaja. Če ni nič bolj pripravna pri roki, je tovarna železniška kara boljše kot bivanje na prostem v dežev-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

Edini odgovor je bilo lajanje psov. Vse drugo pa je ostalo mirno. Spal sem dobro ter se odpočil kot sploh mogoče v takih okoliščinah. Zjutraj sem našel, da so se odpirala dotična vrata na ravnost na grič, ki je bil zelo strman.

Kadar sem delal pri farmerjih, sem spal večinoma v skednju ter se pokrival s koci, katere je dal farmer na razpolago. Kadar je bilo izvanredno vroče, smo spali kje zunaj, na vozovih ali kar pod drevesi. Le redkokdaj je kak farmer na zapadu povabil začasnega pomočnika pri pospravljanju letine v svojo hišo, čeprav je bilo tudi nekaj izjem v tem oziru.

Nekoč, ko nisem mogel najti prenočišča, posebno ob slabem vremenu. Nekega dne, po daljšem pohodu, tekem katerega nisem videl niti enega kupa sena, slame ali detelje, sem stopil v hišo nekega farmerja ter ga prosil, če mi dovoli prenočiti na skednju. Farmer je prošnjo odločno odklonil. Rekel je, da bi ne dobi nobene zavarovalnine, če bi njegov skedenj pogorel in če bi zavarovalna družba izvedela, da sem prenočil v njem. Rekel pa je, da je star skedenj ob vnožju griča, nedaleč od njegove farme, kjer je vsak potnik dobrodošel. Jaz sem res odšel tjakaj.

Spodaj je bilo par razpadlih, gorkih konjskih hlevov. Na skednju zgoraj, kamor sem splezal, ni bilo nič sena. Prižgal sem užigalico ter pregledal sleherni kotiček. Tla pa so bila pokrita s finim zdrobljenim senom, nekako štiri inč visoko. Bil sem izmučen, zaspal in zeblo me je. Nagrabil sem skupaj nekaj tega zdroba ter položil na kup mojo suknjo. Nato sem legel ter si zavil s suknjo gla-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

Edini odgovor je bilo lajanje psov. Vse drugo pa je ostalo mirno. Spal sem dobro ter se odpočil kot sploh mogoče v takih okoliščinah. Zjutraj sem našel, da so se odpirala dotična vrata na ravnost na grič, ki je bil zelo strman.

Kadar sem delal pri farmerjih, sem spal večinoma v skednju ter se pokrival s koci, katere je dal farmer na razpolago. Kadar je bilo izvanredno vroče, smo spali kje zunaj, na vozovih ali kar pod drevesi. Le redkokdaj je kak farmer na zapadu povabil začasnega pomočnika pri pospravljanju letine v svojo hišo, čeprav je bilo tudi nekaj izjem v tem oziru.

Nekoč, ko nisem mogel najti prenočišča, posebno ob slabem vremenu. Nekega dne, po daljšem pohodu, tekem katerega nisem videl niti enega kupa sena, slame ali detelje, sem stopil v hišo nekega farmerja ter ga prosil, če mi dovoli prenočiti na skednju. Farmer je prošnjo odločno odklonil. Rekel je, da bi ne dobi nobene zavarovalnine, če bi njegov skedenj pogorel in če bi zavarovalna družba izvedela, da sem prenočil v njem. Rekel pa je, da je star skedenj ob vnožju griča, nedaleč od njegove farme, kjer je vsak potnik dobrodošel. Jaz sem res odšel tjakaj.

Spodaj je bilo par razpadlih, gorkih konjskih hlevov. Na skednju zgoraj, kamor sem splezal, ni bilo nič sena. Prižgal sem užigalico ter pregledal sleherni kotiček. Tla pa so bila pokrita s finim zdrobljenim senom, nekako štiri inč visoko. Bil sem izmučen, zaspal in zeblo me je. Nagrabil sem skupaj nekaj tega zdroba ter položil na kup mojo suknjo. Nato sem legel ter si zavil s suknjo gla-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

Edini odgovor je bilo lajanje psov. Vse drugo pa je ostalo mirno. Spal sem dobro ter se odpočil kot sploh mogoče v takih okoliščinah. Zjutraj sem našel, da so se odpirala dotična vrata na ravnost na grič, ki je bil zelo strman.

Kadar sem delal pri farmerjih, sem spal večinoma v skednju ter se pokrival s koci, katere je dal farmer na razpolago. Kadar je bilo izvanredno vroče, smo spali kje zunaj, na vozovih ali kar pod drevesi. Le redkokdaj je kak farmer na zapadu povabil začasnega pomočnika pri pospravljanju letine v svojo hišo, čeprav je bilo tudi nekaj izjem v tem oziru.

Nekoč, ko nisem mogel najti prenočišča, posebno ob slabem vremenu. Nekega dne, po daljšem pohodu, tekem katerega nisem videl niti enega kupa sena, slame ali detelje, sem stopil v hišo nekega farmerja ter ga prosil, če mi dovoli prenočiti na skednju. Farmer je prošnjo odločno odklonil. Rekel je, da bi ne dobi nobene zavarovalnine, če bi njegov skedenj pogorel in če bi zavarovalna družba izvedela, da sem prenočil v njem. Rekel pa je, da je star skedenj ob vnožju griča, nedaleč od njegove farme, kjer je vsak potnik dobrodošel. Jaz sem res odšel tjakaj.

Spodaj je bilo par razpadlih, gorkih konjskih hlevov. Na skednju zgoraj, kamor sem splezal, ni bilo nič sena. Prižgal sem užigalico ter pregledal sleherni kotiček. Tla pa so bila pokrita s finim zdrobljenim senom, nekako štiri inč visoko. Bil sem izmučen, zaspal in zeblo me je. Nagrabil sem skupaj nekaj tega zdroba ter položil na kup mojo suknjo. Nato sem legel ter si zavil s suknjo gla-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

POVOJNE RAZMERE SO ZREVOLUCIONIRALE OCEANSKO POTOVANJE V TRETJEM RAZREDU.

Gornja slika nam kaže kabino tretjega razreda z dvema posteljama, sredi je premenadni krov, na desni kabina tretjega razreda s tremi posteljami. Spodaj je obrednica tretjega razreda, na desni pa parnik "Empress of Britain".

Totovanje v tretjem razredu je bilo na jako slabem glasu. Vsako, kdor je hotel potovati in je le zmogel vožnjo v drugem ali prvem razredu, se ni brigal za tretji razred. Razmere so se pa izpremenile. Canadian Pacific, ki ima razen svoje železnice tudi velikansko brodarjeve oceanske parnike, opravlja pletirsko delo pri izboljševanju razmer tretjega razreda. To se je doseglo potom čistoče in udobnosti.

Izza sklenitve miru se Evropejci obračajo proti objavljeni deželi Ameriki, s kateri si skušajo izboljšati svoj položaj, toda največja težava je, ker jim manjka denarja.

Veliko teh vsled vojne obubožanih ljudi prihaja iz oddelčnih krogov. Pred vojno so bili vaeni potovati na boljše načine. Problem, ki se ga je lotila Canadian Pacific, je bil, da se ljudem omogoči primerno potovanje po cenah, ki jih lahko zmorejo. Kako se je to posrečilo, je razvidno iz številnih zahvalnih pisem, ki jih pišejo hvaležni potniki. Eno teh pisem je podpisalo 93 potnikov, ki so dospeli v Kanado mesec septembra. Med drugimi pravijo naslednje: "Mi potujemo smo jako dobro potovali na parniku 'Empress of Britain'. Uslužbenec tretjega razreda se pristočno zahvalju-

jevo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

Edini odgovor je bilo lajanje psov. Vse drugo pa je ostalo mirno. Spal sem dobro ter se odpočil kot sploh mogoče v takih okoliščinah. Zjutraj sem našel, da so se odpirala dotična vrata na ravnost na grič, ki je bil zelo strman.

Kadar sem delal pri farmerjih, sem spal večinoma v skednju ter se pokrival s koci, katere je dal farmer na razpolago. Kadar je bilo izvanredno vroče, smo spali kje zunaj, na vozovih ali kar pod drevesi. Le redkokdaj je kak farmer na zapadu povabil začasnega pomočnika pri pospravljanju letine v svojo hišo, čeprav je bilo tudi nekaj izjem v tem oziru.

Nekoč, ko nisem mogel najti prenočišča, posebno ob slabem vremenu. Nekega dne, po daljšem pohodu, tekem katerega nisem videl niti enega kupa sena, slame ali detelje, sem stopil v hišo nekega farmerja ter ga prosil, če mi dovoli prenočiti na skednju. Farmer je prošnjo odločno odklonil. Rekel je, da bi ne dobi nobene zavarovalnine, če bi njegov skedenj pogorel in če bi zavarovalna družba izvedela, da sem prenočil v njem. Rekel pa je, da je star skedenj ob vnožju griča, nedaleč od njegove farme, kjer je vsak potnik dobrodošel. Jaz sem res odšel tjakaj.

Spodaj je bilo par razpadlih, gorkih konjskih hlevov. Na skednju zgoraj, kamor sem splezal, ni bilo nič sena. Prižgal sem užigalico ter pregledal sleherni kotiček. Tla pa so bila pokrita s finim zdrobljenim senom, nekako štiri inč visoko. Bil sem izmučen, zaspal in zeblo me je. Nagrabil sem skupaj nekaj tega zdroba ter položil na kup mojo suknjo. Nato sem legel ter si zavil s suknjo gla-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

Edini odgovor je bilo lajanje psov. Vse drugo pa je ostalo mirno. Spal sem dobro ter se odpočil kot sploh mogoče v takih okoliščinah. Zjutraj sem našel, da so se odpirala dotična vrata na ravnost na grič, ki je bil zelo strman.

Kadar sem delal pri farmerjih, sem spal večinoma v skednju ter se pokrival s koci, katere je dal farmer na razpolago. Kadar je bilo izvanredno vroče, smo spali kje zunaj, na vozovih ali kar pod drevesi. Le redkokdaj je kak farmer na zapadu povabil začasnega pomočnika pri pospravljanju letine v svojo hišo, čeprav je bilo tudi nekaj izjem v tem oziru.

Nekoč, ko nisem mogel najti prenočišča, posebno ob slabem vremenu. Nekega dne, po daljšem pohodu, tekem katerega nisem videl niti enega kupa sena, slame ali detelje, sem stopil v hišo nekega farmerja ter ga prosil, če mi dovoli prenočiti na skednju. Farmer je prošnjo odločno odklonil. Rekel je, da bi ne dobi nobene zavarovalnine, če bi njegov skedenj pogorel in če bi zavarovalna družba izvedela, da sem prenočil v njem. Rekel pa je, da je star skedenj ob vnožju griča, nedaleč od njegove farme, kjer je vsak potnik dobrodošel. Jaz sem res odšel tjakaj.

Spodaj je bilo par razpadlih, gorkih konjskih hlevov. Na skednju zgoraj, kamor sem splezal, ni bilo nič sena. Prižgal sem užigalico ter pregledal sleherni kotiček. Tla pa so bila pokrita s finim zdrobljenim senom, nekako štiri inč visoko. Bil sem izmučen, zaspal in zeblo me je. Nagrabil sem skupaj nekaj tega zdroba ter položil na kup mojo suknjo. Nato sem legel ter si zavil s suknjo gla-

vo in ramena. Tudi nogi sem si pokrtil z zdrobljenim senom.

Ravno ko sem zadržal, sem čul škripati vrata. Bilo je tako temno, da nisem mogel videti niti neba skozi špranje. Vpraševal sem se, kaj more biti pri onih vratih, o katerih sem domneval, da so za celo nadstropje od tal. Verner ni mogel biti, kajti dobro sem vedel, da ni pihalo, pač pa le ro-silo. Ko sem pregledal dotično mesto, sem zapazil, da so vrata zlomljena. Zopet sem legel in zopet se je oglasil šum pri vratih. Tedaj pa sem zakričal na ves glas:

— Izgubi se od tam.

Neko je zatopnil vrata in čul sem glas dekca, ki je tekel pri griču navzdol ter kričal:

— V skednju na griču je tramp.

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

62

(Nadaljevanje.)

Stopil je korak naprej.
— Gospod boter, — je rekel ter mu ponudil roko.
Kereadiou pa je ostal neizprosni, hladni in mrki.
— Vsa nesreča, katero si pretrpel ali vsaj domnevaš, da si jo pretrpel, je manj kot si zaslužil vsled svojega nesramnega obnašanja. Ti misliš, da ti ni treba drugega kot pri sem ter tja? — Gospod boter, — in vse bo odpuščeno in pozabljeno. Zelo se motiš. Preveč si zakrivil. Grešil si proti vsemu, kar smatram jaz za sveto, proti meni samemu ter kršil zaupanje, ki sem ga stavil vate. Ti si eden onih neizrečnih lopovov, ki so odgovorni za to revolucijo.

— Zal mi je spoznat, gospod, da delite splošno prevaro. Ti neizrečni lopovi so zahtevali le ustavo, ki jim je bila obljubljena od prestola. Niso mogli vedeti, da je ta obljuba neodkritostna ali da jo bodo izpodbili privilegirani stanov. Ljudje, ki so pospešili izbruh te revolucije, so plemenitiši in prelatje.

— Kako si drzneš ob tem času stopiti pred mene ter mi pripovedovati te laži? Ti si drzneš trdit, da so plemenitiši zantili to revolucijo, ko je na duceate njih, sledeč vzgledu vojvode iz Aiguilona, vrglo proč svoje privilegije ter izročilo narodu svoje posestne pravice? Ali boš mogoče zanikal to?

— Nikakor ne. Najprej so brez potrebe zažgali svoje hiše in sedaj jih skušajo gasiti s tem, da mečejo nanje vodo. Ker se jim to ne posreči, vračajo celo krivdo na plamene.

— Vidim, da si prišel sem politizirati.
— Nikakor ne. Prišel sem, da pojasnim svoje stališče, če le mogoče. Razumeti pomenja vedno tudi odpuščati. To je velik izrek Montaignea. Če bi vas mogel dovesti do razumevanja...

— Tega ne moreš. Nikdar mi ne moreš pojasniti, kako je prišlo do tega, da si postal tako notoričen na Bretonskem.

— Nikakor notoričen, gospod.

— Gotovo. Pravijo celo, da si bil ti oni Omnes Omnibus, čeprav tega nikakor ne morem vrjeti.

— In vendar je res.

M. de Kereadiouja je skoro zadušilo.

— In ti priznaš to? Ti si drzneš priznati to?

— Kar si mož upa storiti, mora imeti tudi toliko poguma, da to prizna, — razven če je bojazljiv.

— Seveda, strašen junak si bil, ko si pobegnil po vsakem nesramnem činu, kakor hitro si ga izvršil ter postal celo komedijant da se varno skriješ. Tudi kot komedijant si počenjal toposvščine, izval upor v Nantes ter se nato zopet skril, da postaneš Bog ve kaj, — brez dvoma nekaj nepoštenega, ker izgleda tako bogat. Moj Bog, človek, upal sem v teh dveh letih, da si mrtev, in sedaj si me razočaral, ker nisi. Sklenil je roki ter zakričel na ves glas: Beno!

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

— Beno! — je rekel ter obsegal cel svet presenečenja in nevolje.

Na Bolgarskem mora vsako delati.

Po sklepu mirovne pogodbe se bolgarskim državnim kriminalcem postavlja naloga, da iščejo sredstva za gospodarsko povzdigo države, ki so jo tri zaporedne vojne popopchno izčrpale. Posebno pa so njena že poprej nezadostna komunikacijska sredstva vsled dolgotrajne vojne sedaj v obupnem stanju, in to tembolj, ker ni mogla Bolgarska računati na kako finančno pomoč od zunaj. K tej nalogi se je pridružila neodkriteljiva potreba, da se mladina organizira, da se na eni strani zajeti rabljane države discipline, na drugi pa da se v ljudstvu ohrani smisel za delo in fizično uveljavljenje ter da se obenem v različne panoge gospodarstva uvedejo racionalne, moderne metode.

To so bili na sploh vodilni načrti za uvedbo zakonite delovne dolžnosti na Bolgarskem. ki je stopila v veljavo z dnem 14. junija 1920. Temeljna ideja za predložitev dotičnega zakona je v "Zadruzi" starih Slovanov, posebno pa Bolgarov. Kakor v Zadruzi, se tudi tu z delovno dolžnostjo delovne moči združujejo v skupine, ki imajo delati za skupno blaginjo. Delovna dolžnost zasleduje med drugim — in ne na zadnjem mestu — namen, da vežba osebo za samostojno fizično delo, ki naj jo usposoblja, da si more v slučaju potrebe samostojno služiti kruha.

Sicer pa se zdi, da je bila zasnovalec zakona o delovni dolžnosti vodilna tudi temeljna ideja češke sokolske organizacije, čeprav ni še na Bolgarskem marsikakega temeljnega pogoja za to. Ta zakonikso ga kmetijski poslanci sprejeli v neuglajeni obliki, je naletel na najostrejši odpor pri meščanskih opozicijskih strankah, ki so ga brezobzirno kritizirale, zlasti se, ker je vseboval mnogo pomanjeljivosti in nedostatkosti. Tudi sodne države, ki so slutile v tem prikriti namen tajne vojaške organizacije, so ostro odklanjale delovno dolžnost in prišlo je celo do diplomatičnih korakov zapadnih vladi, ki so izžvali marsikatero spremembo na tem zakonu. (V jeseni 1921.)

Zaključna sodba o uspehih delovne dolžnosti na Bolgarskem se danes ne more še izreči, posebno zato ne, ker nekatere določbe zakona — zlasti one glede delovne dolžnosti ženske mladine — nalezajo še vedno na organizatorične težave. Na sploh pa se more reči, da so doseženi vsaj nekateri uspehi, ki jih tudi nasprotniki ne morejo tajiti. Zlasti so uspehi poljskega dela občudovanja vredni, ker je prineslo državi, oziroma dotičnim občinam velik gnotni dobiček, razum tega da je delovna dolžnost ugodno vplivala na mestno prebivalstvo, posebno na ljudi po pisarnah, v fizični, vzgojni in zdravstveni smeri, ker fizični napori na planem dobrodelno vplivajo na trudne živce, kakor da so na kakem dopustu za oddih. Posamezni slučaj, ko je kdo morda trpel na svojem zdravju, ne more izpremeniti te sodbe.

Za vodstvo dela delovnih obvezancev določa zakon "Generalno ravnanje" za delovno dolžnost". To ravnanje obstoji iz upravnega, tehničnega, oskrbovalnega in računsko-nadzorovalnega oddelka.

Prvi člen zakona določa, da morajo vsi bolgarski državljani obeh spolov vsrčiti zakonito delovno dolžnost, in sicer moški po dovršenem 20. letu, ženske pa po 16. letu. Pri delovni dolžnosti se razlikuje "redna", ki traja 8 mesecev, ter "začasna", ki traja letno 10—12 mesecev. Dvajset odstotkov splošnih za delo se morejo odkupiti od delovne dolžnosti, in sicer moški za 12.000 do 48.000 levov, ženske pa za 3000 do 15.000 levov — primerno njihovi premoženjskim razmeram. Odkupnina za začasno delovno dolžnost znaša 100 do 300 levov za vsak dan. Ti razmeri visoki zneski povzročajo, da se jih je doslej le malo odkupilo, ker raje sami vsrčijo zakonito delovno dolžnost.

O delovnih obvezanceh vodijo občinski uradi sezname, ki so pod nadzorstvom obvezancev in se objavljajo. V vsakem okrožju je urejena "Okrožna delovna pisarna", ki obsega pet skupin in ima nalogo, da organizira "redne" obvezance.

Za izdelavo načrtov o gospodarstvih in tehničnih delih, ki se imajo

jo izvesti, skrbijo "Višji delovni svet" in "Okrožni delovni svet". Prveinu predseduje "glavni ravnatelj za delovno dolžnost" in ga tvorijo generalni tajniki vseh ministrstev in predstojniki oddelkov "Glavnega ravnateljstva za delovno dolžnost". "Okrožne delovne svete" pa tvorijo okrožni predstojniki kot predsedniki, predstojnik "Okrožne delovne pisarne", okrožni inženir, okrožni agronom in okrožni delovni nadzornik.

Delovni načrt, ki ga je izdelal "Višji okrožni delovni svet", mora odobriti ministrski svet.

Vpoklicavanje delovnih obvezancev ima pričetki navadno z dnem 1. aprila in sicer po vrstnem redu. Z dnem 15. novembra se večina obvezancev odpušča. Preko zime so dela le v rokodelskih delavnicah, kjer delovne obvezance poučujejo strokovno izvežbani mojstri v različnih rokodelstvih. Pri tem se vpoštevajo moderne pridobitve v obrti, istotako kakor se pri obeh vzornih gospodarstvih, ki ju je ustanovilo "Glavno ravnateljstvo za delovno dolžnost" in na vrtu za zelenjavo obvezance poučujejo o najnovejših pridobitvah v poljedelstvu.

"Začasni" delovni dolžnost so podvrženi vsi mladi ljudje od 20. do 40. leta. Delo začasnih obvezancev gre na korist dotičnih občin, dočim delo "rednih obvezancev" služi za povzdigo državnega gospodarstva. Rednim delovnim obvezancev preskrbuje država hrano in stanovanje, začasni pa se morajo sami oskrbovati in stanujejo v bližnji hiši.

V letu 1921. je bilo vpoklicanih okroglo 40.000 rednih obvezancev. Porabljali so se za zgradbo in popraviljanje cest in železniških prog, za osuševanje močvirij, za delo v državnih drevesnicah, kopalnicah, žrčbarnicah itd. V tem letu je bilo vpoklicanih okoli 20 tisoč obvezancev, ki so vsrčili ista dela kakor v prejšnjem letu. Dobiček, ki ga je imela država od teh del, se čeni nad 200 milijonov levov.

Sodbe o volji obvezancev za delo so na sploh ugodne. Vendar so se v dotičnih občinah, ki so v rokah opozicijskih strank, dogajali tupatam slučajji odpora. Istotako je gotovo, da se bo opozicija iz političnih razlogov tudi nadalje upirala temu zakonu. In verjetno je tudi, da pride, ako bi se sistem spremenil, do izdatnih sprememb na tem zakonu. Ni pa misliti, da bi moglo priti do poplave njegove odprave. To dejstvo je vsakako najbolje spričevalo o koristnosti te uredbe.

Kako si igralec pomaga v zadregi.

Kadar se na odru strelja, ljudje mislijo, da gredo strelji na slepo. Temu pa ni vedno tako. Zakaj pred kratkim bi znameniti igralec Esecande pri neki predstavi v pariski Comedie Francaise skoro izgubil oko: pištola, ki jo je v poteku igre nanj izprožil tovariš, je bila ostro nabasana. Na srečo ga je krogla le lahko ranila in razen velikega strahu ni bilo resnejših posledic.

Nesreče take vrste so redke. — Kadar je na odru uporabljati — strelno orožje, so rekviziterji prav posebno na preži. So strelna orožja, ki se izprožijo prehitro, so pa tudi taka, ki se sploh nečajo izprožiti.

V nekem predmetnem gledališču v Parizu si je imela heroína vzeti življenje s strelom iz revolverja. Vlekla je za jeziček, a petelin ni udaril. Par mučnih trenutkov, tu pa tam se pojavi smeh. Pseudo-samomorila je pa krožila z očmi ter mlo prosila, naj ji kdo pomaga. Rekviziter je to videl, zagrabil za električno žarnico, jo odvil iz ležišča ter jo s silo treščil ob tla, da se je razletela s tako glasnim pokom, kakor da je počilo iz revolverja. Obupani heroína je odlegla, zakaj sedaj je mogla pasti in umreti kakor je bilo v igri poudpisano.

Nekaj sličnega se je dogodilo Sari Bernhardt med predstavo "Toske". Toska v zadnjem aktu snahu s steno razpelo ter ga položila

ROYAL MAIL

UDOBNO POTOVANJE V EVROPO
Parniki z enim razredom.
Glavna "O" parnika "ORBITA" in "ORDUNA", sedaj izpremenjena v enorazredna in tretje kabinska parnika, nudita izvanredno ugodnost za Hamburg. Prijazna za vsi razredi. \$103.50
Dva izborna nova parnika "ORCA" in "OHIO", ki imate 1. 2. in 3. razred; stopite spomlad v evropsko službo.
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON, INC. AGENTS
25 Broadway, N. Y., ali lokalni agenti.

na prvi policijskega trinoga, ki ga je baš umorila z bodalcem. Igrala je Tosko v Lyonu. V tej sceni se Toska spenja na steno, da bi snela razpelo. Tokrat je bilo vse zastoj: skoro je prevrgla kulis, tako trdno je bilo razpelo z žebli pribito na kulis, da ga ni bilo mogoče sneti. Občinstvo se je začelo zavedati, da se godi nekaj abnormalnega in že so nekateri mislili, da se tragedija izpremeni v smešno komedijo.

Sarah je izvrstno razumela položaj. Pustila je križ in z izredno priučnostjo duha se je obrnila k trupu izdajalec, rekoč: — Ne, ti nisi vreden, da bi položila križ na tvoje prsi, ta križ usmiljenja! — Nikče ni opazil, da so bile besede izmišljene, občinstvo pa v plask!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Čenjenim naročnikom "Glas Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ, kateri je pooblaščen nabirati na računno za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo koliko nogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

DR. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specialist v Pittsburghu. Zastrupljenje krvi. Zdravljenje s glasovitim 60 leti za je izumel dr. prof. Krich. Če imate murgu, ali murgu po telesu, v grlu; izpadanje las; bolečine v kosteh, pridite in lačite vam bom kri. Ne čakajte.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prebije zdravje ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil. Ihtycol ali vodno kilo zdravim v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih pri puščanju vode, zdravim v gotovosti. Hemoroidi, trganje, bolečine, otekline; srbečice, škrode in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, zdravim v kratkem času in ni potrebe ležati.

Uradne ure: Ob delavniku od 9 do 5. Ob nedeljah od 9 do 2.

VLAHOVI

ŽELODČNA GRENCICA
Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861.
ROMANO VLAHOV
Napročaj po vseh Lekarnah, delikatessah in grocerijah.
Edini agenti za Zdravo državo.

V. LANGMANN, Inc.
97-99 Sixth Ave., Dept. A, New York, N. Y.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, priporočamo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka

16. maja 1923.

Ker je železniška zveza preko Francije, Švice in Avstrije zelo izboljšana, je za Jugoslovane potovanje najbolj pripravno po francoski progi, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasedeno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

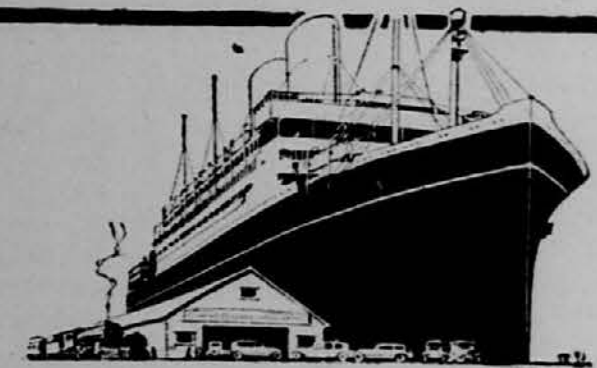
S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na priljago, da bo šla naprej vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4-6 eni kabini; kadar želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dopolnje čim prej \$10.00 are za III. razred in \$50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino že sejla, da ne bodo boljši prostori val oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

4. aprila: Raxonia, Cherbourg in Hamburg; Pres. Von Buren, Cherbourg; Seidlitz, Bremen.
5. aprila: Minnekahda, Hamburg; Hansa, Hamburg; Ausonia, Cherbourg.
7. aprila: Olympic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Finland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
10. aprila: Aquitania, Cherbourg; Pittsburgh, Bremen.
11. aprila: Pres. Polk, Cherbourg.
12. aprila: Mount Clinton, Hamburg.
14. aprila: Homeic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Lafayette, Havre; Atlanta, Cherbourg.
17. Mauretania; Mauretania, Cherbourg; Chicago, Havre.
18. aprila: France, Havre; York, Bremen; Pres. Fairfield, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg; Tyrrenia, Cherbourg in Hamburg.
19. aprila: Taormina, Genoa; Manchuria, Hamburg; Bayern, Hamburg.
21. aprila: Majestic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg.
23. aprila: Bremen, Bremen.
24. aprila: Berengaria, Cherbourg; Canopic, Bremen.
25. aprila: Paris, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Adams, Cherbourg.
26. aprila: Mount Clay, Hamburg; Finland, Cherbourg.
28. aprila: Olympic, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne; Rochambeau, Havre; President Arthur, Cherbourg; Albania, Cherbourg in Hamburg.
1. maja: Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.
2. maja: Lapland, Cherbourg; America, Genoa.

V IN IZ JUGOSLAVIJE

14 ogromnih hitrih potniških parnikov plove a progo

Canadian Pacific

Neposredna služba
HAMBURG

Cherbourg Southampton Glasgow Antwerp
Liverpool

Kadar potujete v Jugoslavijo, ali ako želite dobiti katerega svojih rojakov ali prijateljev k sebi, obrnite se na CANADIAN PACIFIC

KRATKA MORSKA PROGA V EVROPO — SAMO ŠTIRI DNI NA ODPRTEM MORJU

Za potne listke in nadaljna pojasnila, se obrnite na lokalne agente, ali na glavne agente Canadian Pacific, ki se nahajajo v vsakem večjem mestu.

Canadian Pacific Steamships

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glasa Naroda" v državi W. Virginia naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE, kateri je pooblaščen nabirati na računno za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Upravništvo Glasu Naroda.

Knjiga za dolgo zimsko večere.

Slovensko-Amerikanski

KOLENDAR

za leto 1923

192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

Dobe se tudi pri zastopnikih Glasu Naroda.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.